

**UCHWAŁA NR XVII.145.2015
RADY GMINY DARŁOWO**

z dnia 29 grudnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnej Strategii Rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015-2025.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 9 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz.1515) Rada Gminy Darłowo uchwala, co następuje;

§ 1. Przyjmuje się Lokalną Strategię Rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015-2025 stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Darłowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Darłowo

Grzegorz Hejno

Załącznik do Uchwały NrVII.145.2015

Rady Gminy Darłowo

z dnia 29 grudnia 2015 roku

Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015-2025

„Patrząc zawsze przed siebie, myśląc o tym jak zrobić jeszcze więcej, osiągniesz stan umysłu w którym nie ma rzeczy niemożliwych.”

~Henry Ford

„(...) Realizacja wspólnej terytorialnej strategii rozwojowej dla KKBOF ukierunkowana będzie przede wszystkim na połączenie potencjału gospodarczonaukowego Koszalina z potencjałem gospodarczo-uzdrowiskowo-turystycznym Kołobrzegu oraz pozostałych ośrodków miejskich i wiejskich wchodzących w zakres obszaru funkcjonalnego co powinno przyczynić się do dyfuzji procesów rozwojowych na cały obszar KKBOF. Ponadto zintegrowane inwestycje w tym obszarze wzmocnią realizację celów RPO WZ odnoszących się do ochrony środowiska, a jednocześnie stanowią istotne wzmocnienie potencjału gospodarczego, w tym turystycznego, charakterystycznego dla tego obszaru funkcjonalnego”.

**Regionalny Program Operacyjny Województwa
Zachodniopomorskiego 2014 – 2020**

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU GMINY DARŁOWO

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU	7
2. WSTĘP	7
3. OBSZAR I CZAS REALIZACJI	11
4. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM STRATEGIĄ.....	12
5. ANALIZA MOTORÓW ROZWOJU.....	13
6. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	14
6.1 ANALIZA ABC WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	14
6.2 ANKIETA WYZWAŃ PRZYSZŁOŚCI.....	17
7. CELE STRATEGICZNE DLA GMINY DARŁOWO.....	18
8. PROMOCJI STRATEGII	24
9. MONITORING I EWALUACJA	24
10. SKŁAD ZESPOŁU OPRACOWUJĄCEGO STRATEGIĘ	25
11. ZAMIAST PODSUMOWANIA.....	25

MISJA

Misja Gminy to generalna identyfikacja jej atutów, którymi wyróżnia się spośród innych gmin. Wyznacza główny kierunek działań i rozwoju oraz generalne priorytety, na które Gmina może mieć wpływ w ramach ustroju samorządu terytorialnego i dotyczy przyszłości. Wyraża marzenia i wyzwania, które stają się udziałem mieszkańców Gminy a zaproponowany w niej proces realizacji jest wiarygodny.

W związku z dwoistością celów misji (kierunek działania i priorytety) i tym samym kierowaniem jej do dwóch różnych odbiorców: zewnętrznych oraz do podmiotów bezpośrednio zaangażowanych w jej realizację - misja Gminy Darłowo została sformułowana na dwa sposoby, jako misja wewnętrzna i zewnętrzna.

Misja wewnętrzna jest adresowana do interesariuszy wewnątrz Gminy: do społeczności i jej liderów, do administracji gminnej, i władz samorządowych. Jest jednoznaczna informacją o tym, co chcemy osiągnąć i jakimi środkami.

Misja zewnętrzna jest adresowana do potencjalnych interesariuszy z zewnątrz, do inwestorów i turystów, do zagranicznych samorządów, szukających partnerów w Polsce i do krajowych dysponentów środkami pomocowymi. Misja zewnętrzna ma walor promocyjny i ma za zadanie budować wizerunek Gminy Darłowo.

MISJA WEWNĘTRZNA:

MISJĄ GMINY DARŁOWO JEST SUKCESYWNE I ZRÓWNOWAŻONE ROZWIJANIE NIEKOMERCYJNYCH FUNKCJI ROLNICZYCH ORAZ INFRASTRUKTURY SPRZYJAJĄCEJ ROZWOJOWI MAŁEJ I ŚREDNIEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM TWORZENIA W OPARCIU O WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE ATRAKCYJNEJ OFERTY TURYSTYCZNEJ CHARAKTERYZUJĄCEJ SIĘ NAJWYŻSZĄ JAKOŚCIĄ OFEROWANYCH USŁUG, A TYM SAMYM OFEROWANIE MIESZKAŃCOM WARUNKÓW DO TWORZENIA I FUNKCJONOWANIA ŹRÓDEŁ ICH UTRZYMANIA.

MISJA ZEWNĘTRZNA:

DARŁOWO, SIŁA MORZA I SPOKÓJ LASU DLA CIEBIE.

Drodzy mieszkańcy Gminy Darłowo,

Jakiej oczekujemy przyszłości?

Odpowiedź wydaje się prosta – chcemy tego co dobre, bogate, pomyślne i szczęśliwe. Ale też wiemy, że samymi chęciami tego wszystkiego się nie osiągnie. Właściwe narzędzia to analiza i pracowite wdrażanie wniosków. To świadomy wybór pomiędzy różnymi pomysłami, koncepcjami i ideami biorący pod uwagę to, że czasami trzeba dokonywać trudnych wyborów, rezygnować z dobrego na rzecz lepszego lub po prostu wykonalnego. Mądry wybór z wielu możliwych scenariuszy przyszłości tego z nich, który skoncentruje naszą uwagę na kluczowych szansach dla naszej gminy – jest to wyzwanie, przed którym stajemy.

Wszystko wskazuje na to, że po raz ostatni będziemy mogli sięgnąć po środki finansowe z Unii Europejskiej na zbliżonych zasadach jak to miało miejsce do tej pory. Musimy być bardzo dobrze przygotowani, aby przekonać, że to właśnie nasze idee, koncepcje i pomysły zasługują na wsparcie finansowe. Musimy je, jako wspólnota, opracować i harmonizować zarówno z naszymi aspiracjami, ale także z dążeniami sąsiednich gmin, województwa, Polski, a co więcej musimy umiejętnie wpisać się w politykę wspólnoty europejskiej. Tylko tak realizowane działania uzyskają możliwość wsparcia. Przyszedł prawdziwy czas, gdy trzeba działać lokalnie, ale myśleć globalnie.

Aby sprostać temu wyzwaniu powołałem zespół strategiczny złożony z przedstawicieli rolników, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, radnych i pracowników samorządu, ludzi z kapitałem wiedzy o sprawach naszej wspólnoty, z zadaniem opracowania dla gminy strategii, czyli dokonania mądrego wyboru celów naszych dążeń i działań do roku 2020. Dodatkowo przeprowadzone zostały liczne konsultacje z mieszkańcami, czy to w postaci spotkań czy też ankietowania. Na tej podstawie powołany przeze mnie zespół dokonał wyboru celów strategicznych, które mają realną szansę na realizację.

Wynik analiz i pracy zespołu zebrany został w niniejszym dokumencie. Proszę wszystkich, przeczytajcie go uważnie, zaufajcie dokonany przez zespół, mnie osobiście oraz Radę Gminy wyborom i decyzjom. Jeżeli będziemy konsekwentnie realizowali wyznaczone cele to osiągniemy to, do czego zmierzamy i będzie to powodem naszej wspólnej dumy i satysfakcji.

W imieniu mieszkańców Gminy Darłowo, którzy z sukcesem tworzą już od lat wspólnotę, świadomą potrzeb oraz potencjału rozwojowego tkwiącego w ludziach, tradycji i unikatowych wartości przyrodniczych i krajobrazowych, przedkładam ten dokument w przekonaniu, że spełni on swoją rolę w konsolidacji naszych wysiłków w zapewnieniu wyższej jakości życia i warunków startu następnym pokoleniom.

Wójt Gminy Darłowo

Radostaw Głazewski

1. PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU GMINY DARŁOWO

Podstawą prawną sporządzenia niniejszego dokumentu jest art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645, poz. 1318, z 2014 r. poz. 379 i poz. 1072) w związku z art. 91 ust. 3b ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t. jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr.84 poz.712, Nr 157, poz. 1241, z 2011 r. Nr 279, poz. 1644, z 2012 r. poz. 1237, z 2013 r. poz. 714, z 2014 r. poz. 379)

Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015-2025 wpisuje się w politykę rozwoju, – zgodnie z zasadą spójności - merytorycznych rozwiązań gminnych z rozwiązaniami przyjętymi w dokumentach dotyczących krajowej oraz regionalnej polityki rozwoju.

2. WSTĘP

Rozwój gminy to proces długofalowy, którego celem jest wprowadzanie planowanych zmian, zmierzających do poprawy szeroko rozumianych warunków życia mieszkańców.

Dokumentem, który umożliwia spójne i przemyślane prowadzenie polityki rozwoju społeczno - gospodarczego jest plan rozwoju gminy, określany mianem strategii rozwoju, zawiera opis działań o charakterze długookresowym, wytypowanych w oparciu o przeprowadzoną analizę społeczno-gospodarczą gminy, zawartą w Raporcie o stanie Gminy.

Planowanie strategiczne jest procesem, w którym świadomie przewiduje się i kontroluje rozwój gminy nie czekając biernie na przyszłe zdarzenia. Jest to umiejętność reagowania na zmiany otoczenia, a nawet ich wyprzedzanie. W procesie planowania strategicznego Gminę Darłowo należy postrzegać z jednej strony, jako zamkniętą całość, z drugiej zaś jako część systemu globalnego. Otoczenie terytorialne i makroekonomiczne ma bowiem stały istotny wpływ na funkcjonowanie i rozwój gminy.

Strategia jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w zmieniających się warunkach zewnętrznych i wewnętrznych kraju. Horyzont czasowy Strategii przyjęty na lata 2015-2025 wynika z przyjętych okresów programowania krajowej polityki regionalnej¹.

Strategia opracowana została zgodnie z metodyką Unii Europejskiej polegającą na stworzeniu strategii zrównoważonego rozwoju, która wykorzystuje przyjęte w Strategii cele i działania, a te polegają na odpowiedzialnym i świadomym kształtowaniu relacji pomiędzy wzrostem gospodarczym, dbałością o środowisko oraz jakością życia mieszkańców. Strategia realizowana będzie w oparciu o relacje zachodzące pomiędzy sferami przedstawionymi na poniższym wykresie, które są wzajemnie powiązane, mają wartość międzypokoleniową oraz ulegają dynamicznym przemianom. Koncepcja ta polega na wykorzystaniu kapitału ludzkiego, kapitału wiedzy oraz kapitału naturalnego.

¹ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (przyjęta przez Radę Ministrów 13 lipca 2010r.)

Punktem odniesienia przy wyborze celów strategicznych dla gminy były także podstawowe dokumenty unijne, w tym Strategia Lizbońska oraz obowiązujące i opracowywane dokumenty krajowe, takie jak projekt Narodowego planu rozwoju na lata 2014-2020 oraz projekt Narodowej strategii rozwoju regionalnego na lata 2014-2020. Kompleksowość działań kierunkowych ujętych w NPR i ich zgodność ze zidentyfikowanymi potrzebami regionu zapewniają spójność obu dokumentów. Ostatecznie sformułowano sześć celów strategicznych, z tego dwa odnoszące się do sfery gospodarczej, dwa do sfery przestrzennej i środowiska oraz dwa do sfery społecznej, są to:

1. Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania, wspierany przez przedstawione w matrycy cele kierunkowe:
 - 1.1. Wzrost innowacyjności gospodarki.
 - 1.2. Rozwój i promocja produktów turystycznych świadczonych w gminie.
 - 1.3. Wspieranie współpracy i rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.
 - 1.4. Wspieranie prorolniczych form produkcji rolnej.
2. Wzmacnianie mechanizmów rynkowych i otoczenia gospodarczego, wspierana przez przedstawione w matrycy cele kierunkowe:
 - 2.1. Popieranie rozwoju lokalnych produktów i usług.
 - 2.2. Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.
3. Zwiększenie przestrzennej konkurencyjności gminy, wspierane przez przedstawione w matrycy cele kierunkowe:
 - 3.1. Wspieranie rozwoju struktur funkcjonalno-przestrzennych.
 - 3.2. Aktywizacja mieszkańców wszystkich sołectw gminy.
 - 3.3. Rewitalizacja i rozwój obszarów wiejskich.
 - 3.4. Wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego i rynku mieszkaniowego.
4. Zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami – wspierana przez przedstawione w matrycy cele kierunkowe:
 - 4.1. Usuwanie skutków i przeciwdziałanie degradacji środowiska.
 - 4.2. Zachowanie, ochrona i odtwarzanie walorów i zasobów środowiska naturalnego.
 - 4.3. Racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi gminy, efektywne wykorzystanie zasobów i odnawialnych źródeł energii.
5. Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności wspierana przez przedstawione w matrycy cele kierunkowe:
 - 5.1. Rozwój infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich.
 - 5.2. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych, innowacyjnych i proekologicznych.
 - 5.3. Budowanie społeczeństwa uczącego się.
 - 5.4. Wzmacnianie środowiskowej roli systemu edukacyjnego.
 - 5.5. Budowanie społeczeństwa informacyjnego.
 - 5.6. Poprawa przestrzennej i zawodowej struktury rynku pracy.
 - 5.7. Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości programów edukacyjnych.
6. Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności wspierana przez przedstawione w matrycy cele kierunkowe:
 - 6.1. Wzmacnianie tożsamości społeczności lokalnych.
 - 6.2. Wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego.
 - 6.3. Wzmacnianie więzi i warunków funkcjonowania rodziny.
 - 6.4. Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa ludności.
 - 6.5. Opieka i wspieranie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym.
 - 6.6. Rozwój sportu i rekreacji, promocja zdrowego stylu życia.
 - 6.8. Wspieranie działań aktywizujących rynek pracy.
 - 6.9. Przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej.
 - 6.10. Stworzenie systemu realizacji zadań polityki socjalnej.

Szczególny nacisk przy tworzeniu Lokalnej Strategii Rozwoju Gminy Darłowo położono na zachowanie priorytetów rozwoju zrównoważonego.

Rysunek 1. Strefy zrównoważonego rozwoju w strategii.

Prace nad Strategią rozpoczęto od zebrania, a następnie analizy danych i oceny sytuacji w gminie oraz poszczególnych sołectwach. Wykorzystano tutaj aktywność mieszkańców w współtworzeniu koncepcji rozwoju Gminy Darłowo.

Na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych (do udziału w konsultacjach społecznych zaproszeni byli wszyscy zainteresowani, w tym samorządy, partnerzy społeczni i gospodarczy oraz osoby prywatne) oraz przeprowadzonego badania ankietowego, którego głównym celem było zebranie opinii mieszkańców o warunkach życia w gminie, barierach rozwojowych, najpilniejszych problemach inwestycyjnych i społecznych do rozwiązania w latach 2015-2025 opracowano analizę ABC.

Diagnoza sytuacji społeczno – gospodarczej i przestrzennej gminy, w tym badania ankietowe oraz analiza różnych uwarunkowań zewnętrznych, pozwoliła na wypracowanie wizji oraz określenie celów strategicznych i operacyjnych.

Strategia jest więc zbiorem celów (zadań) ujętych w programy i plany, stanowi wzorzec decyzji, które dotyczą pozycji i tożsamości samorządu, jego zdolności do wykorzystywania swych mocnych stron oraz prawdopodobieństwa odniesienia sukcesu w regionie.

Wyniki analiz i kolekcji danych przedstawione w Raporcie o Stanie Gminy Darłowo pozwoliły na wyodrębnienie najważniejszych zadań, uwzględniając przy tym wszystkie czynniki wpływające na wzrost gospodarczy oraz rozwój społeczeństwa. Pozwoliły one również na wskazanie celów i zadań komplementarnych wobec siebie, warunkujące uzyskanie pozytywnych efektów podejmowanych działań. Postępujący rozwój społeczno-gospodarczy,

uwarunkowania endo- i egzogeniczne oraz integracja Polski z Unią Europejską zmuszają do takiego przemyślanego długofalowego podejścia, które jest podstawą do prowadzenia stabilnej polityki wzrostu gospodarczego.

Lokalna Strategia Rozwoju Gminy jest dokumentem poprzedzającym podejmowanie działań, stanowi koncepcję ich realizacji, przy jednoczesnym uwzględnieniu szans i zagrożeń wynikających ze zmiennego otoczenia i działań innych podmiotów.

Strategia jest instrumentem stymulowania procesów społeczno-gospodarczych zachodzących na terenie gminy, a w szczególności:

- dyktuje główne kierunki rozwoju gminy,
- stanowi plan będący podstawą do podejmowania decyzji rozwojowych,
- zwiększa spójność decyzji podejmowanych przez władze samorządowe,
- pozwala na lepsze zagospodarowanie zasobów gminy,
- stanowi podstawę do ubiegania się o środki finansowe z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych,
- informuje mieszkańców i inwestorów o spodziewanych kierunkach rozwoju gminy.

Strategia rozwoju spełnia zatem funkcję:

- materiału informacyjnego, określającego aktualny potencjał społeczny, ekonomiczny i gospodarczy gminy,
- programu działania dla władz lokalnych,
- formalnej podstawy umożliwiającej ubieganie się o środki wsparcia z budżetu państwa oraz o środki z funduszy pomocowych Unii Europejskiej,
- materiału promocyjnego.

Prace nad Lokalną Strategią Rozwoju Gminy Darłowo toczyły się z uwzględnieniem następujących zasad:

- zasada koncentracji na realnych siłach Gminy – największą siłę stanowią zasoby lokalne, historyczne, przyrodnicze, kapitał ludzki oraz wszelkie cenne cechy świadczące o odmienności obszaru. Strategia ma za zadanie wykorzystać je w sposób optymalny, stąd konieczność zebrania pomysłów wszystkich grup społecznych, począwszy od władz samorządowych, mieszkańców oraz organizacji działających na terenie Gminy,
- zasada koncentracji na zagadnieniach najistotniejszych dla przyszłości – przyjęto, że każdy potencjalny cel strategiczny powinien być rozpatrywany w kontekście jego doniosłości dla przyszłości Gminy. Dokonano zatem selekcji i wyodrębniono cele o najwyższym priorytecie,
- zasada koncentracji tematycznej – wychodzi naprzeciw tendencjom obserwowanym w całej Unii Europejskiej. Wiele dotychczasowych dokumentów miało liczne cele, które dawały poczucie iluzorycznego bezpieczeństwa, iż w ramach strategii zostanie zrealizowane wszystko. Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Darłowo na najbliższe lata będzie koncentrowała się na niewielu, ale najważniejszych zagadnieniach.

Realizacja zadań określonych w Strategii przypada na okres programowania Unii Europejskiej i zawiera się w latach 2015 – 2025. Rezultaty i oddziaływania niektórych zadań, szczególnie tych rozpoczętych w latach 2024 – 2025 obejmą także następny okres programowania.

3. OBSZAR I CZAS REALIZACJI

REALIZACJA STRATEGII	
OBSZAR	CZAS
Gmina wiejska Darłowo, położona w obrębie administracyjnym powiatu sławieńskiego	<ul style="list-style-type: none">– lata 2015 – 2025– rezultaty i oddziaływania poszczególnych zadań, w szczególności tych realizowanych w latach 2024 – 2025 będą się zawierać w kolejnym okresie programowania

Gmina Darłowo po uwzględnieniu różnorodności przyrodniczej i gospodarczej, preferencji i potencjału rozwoju została zakwalifikowana w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 jako obszar funkcjonalny strefy nadmorskiej. Obszar ten cechują wiodące funkcje gospodarki morskiej, turystyki i uzdrowiska z zapleczem terenowym o funkcjach: rolniczej, produkcyjnej i usługowej. Utrzymanie funkcji ochronnych środowiska oraz zasobów wód podziemnych i powierzchniowych. Promowanie rolnictwa ekologicznego. Intensywna ochrona i rehabilitacja środowiska przeciwdziałająca tendencjom pasmowej zabudowy strefy brzegowej. Rozwój małych struktur portowych i zarządzanie strefą przybrzeżną. Obszar wielokierunkowej aktywizacji gospodarczej i intensywnej urbanizacji. Rozwój rolnictwa i produkcji przemysłowej, a zwłaszcza przetwórstwa surowców lokalnych. Zachowanie walorów przyrodniczo-turystycznych.

4. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza Gminy Darłowo została szczegółowo opisana i zdiagnozowana w Raporcie o Stanie Gminy, będącym integralnym załącznikiem do niniejszej Strategii. Wielokrotnie w niniejszym dokumencie będziemy się powoływać zarówno na wyniki analityczne, jak i wyniki konsultacji społecznych przeprowadzonych w gminie zawarte w tym raporcie.

Aktualny raport o stanie Gminy stanowił podstawę do szerokich analiz prowadzonych przez członków Zespołu Strategicznego, mających na celu identyfikację faktów, zjawisk, trendów i tendencji ważnych dla przyszłości i rozwoju Gminy. Obejmuje on wszystkie ważne dziedziny życia naszej wspólnoty samorządowej i został sporządzony według dostępnych, najnowszych danych.

W pracach nad strategią wzięto pod uwagę Ustawę o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz kwestię harmonizacji planów strategicznych Gminy z powstającymi lub istniejącymi strategiami bliższego i dalszego otoczenia, tj.:

1. Strategia Europa 2020.
2. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 – regiony, miasta i obszary wiejskie.
3. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
4. Strategia Rozwoju Polski Zachodniej 2020.
5. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 r.
6. Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020.

5. ANALIZA MOTORÓW ROZWOJU

Jedną z ważnych ocen stanu rozwojowego samorządu jest analiza motorów rozwoju. Zgodnie z obecnym poziomem nauki i doświadczeniami praktycznymi istnieje i silnie oddziałuje dziewięć podstawowych motorów rozwoju lokalnego, czyli czynników wpływających na zmiany rozwojowe we wspólnocie.

Dokonano analizy i oceny siły oddziaływania każdego z tych dziewięciu motorów.

Motory rozwoju (według hierarchii znaczenia dla pomyślnego rozwoju) to:

- 1) kapitał społeczny, społeczny klimat dla rozwoju;
- 2) przywództwo;
- 3) zasoby środowiska naturalnego;
- 4) zasoby pracy;
- 5) teren i korzyści miejsca;
- 6) potencjał gospodarczy;
- 7) kapitał finansowy (inwestycyjny);
- 8) poziom nauki, techniki, kultury;
- 9) zainwestowanie infrastrukturalne.

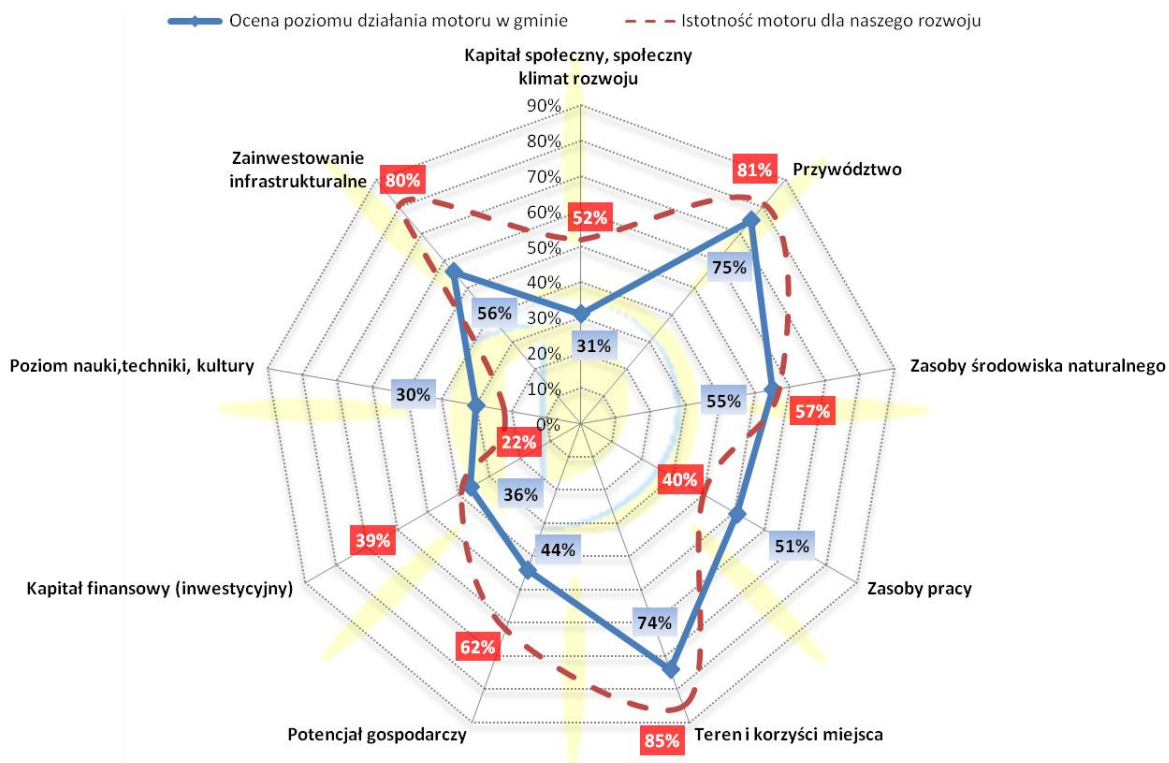
Oceny działania i istotności motorów rozwoju dla gminy Darłowo dokonał Zespół analizujący dwa aspekty: poziom działania motoru rozwoju oraz istotność każdego z nich dla gminy.

lp	Motor rozwoju	Ocena poziomu działania motoru w gminie	Istotność motoru dla naszego rozwoju
1	Kapitał społeczny, społeczny klimat rozwoju	31%	52%
2	Przywództwo	75%	81%
3	Zasoby środowiska naturalnego	55%	57%
4	Zasoby pracy	51%	40%
5	Teren i korzyści miejsca	74%	85%
6	Potencjał gospodarczy	44%	62%
7	Kapitał finansowy (inwestycyjny)	36%	39%
8	Poziom nauki, techniki, kultury	30%	22%
9	Zainwestowanie infrastrukturalne	56%	80%

Z analizy motorów rozwoju wynika, iż za najważniejszy z nich i jednocześnie najbardziej istotny, mieszkańcy uznali motor terenu i korzyści miejsca, następnie przywództwo oraz potencjał gospodarczy. Za najmniej istotne uznane zostały poziom nauki, techniki i kultury oraz zasoby środowiska naturalnego. Zasoby pracy zostały wskazane, jako ważny motor, ale o relatywnie niewielkim wpływie na rozwój gminy, tak samo jak kapitał finansowy (inwestycyjny). Mieszkańcy wskazali również na bardzo dużą istotność zainwestowania infrastrukturalnego, nie mniej jednak nisko oceniając jego poziom oddziaływania. Zainwestowanie infrastrukturalne (za wskaźnik przyjęto iloraz oceny poziomu działania motoru w gminie i jego istotności dla dalszego rozwoju).

Z analizy tej wynika, że zdaniem mieszkańców najsilniejszymi atutami gminy są teren i korzyści miejsca, i zasoby środowiska naturalnego oraz silne przywództwo. Rezultaty tych dwóch analiz wzięto pod uwagę przy formułowaniu i określaniu priorytetów celów strategicznych i operacyjnych.

Analiza motorów rozwoju w Gminie Darłowo

Wykres 1 Wyniki analizy motorów rozwoju.

6. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

6.1 ANALIZA ABC WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

W opracowywaniu niniejszej części wykorzystaliśmy koncepcję analizy heurystycznej ABC, (**A**-tuty, **B**-ariery, **C**-iekawe) autorstwa Jacka Wardy i Wojciecha Kłosowskiego. Technika ta polega na pogrupowaniu tego co wiemy o analizowanej sytuacji do każdej z ww. grup. Odrzuceniu podlegają te dane, których nie można zakwalifikować do którejkolwiek z grup.

Do grupy A-tuty zakwalifikowane zostały te dane, które mają rzeczywisty wpływ na rozwój gminy. Jeżeli dany fakt z rzeczywistości Gminy nie jest jej atutem, to może być zakwalifikowany jako B-ariery, która powodować będzie trudniejszy rozwój Gminy, bardziej niepewny lub obciążony dużym ryzykiem.

Jeżeli dany fakt nie jest ani Atutem ani Bariery to może być Ciekawym tematem dalszej analizy.

Nie odnieśliśmy jej do wszystkich obszarów, a jedynie do tych, które zostały wcześniej zidentyfikowane, jako mające wpływ na obecną sytuację Gminy Darłowo. Analizę przeprowadzono dla wyodrębnionych obszarów życia wspólnoty, a następnie drogą dyskusji i selekcji sprowadzono do kilku kluczowych dla przyszłości Atutów, Barrier i Ciekawych zjawisk wartych dalszej analizy. Ostatecznie wyniki analizy przedstawiają się następująco:

(gdzie strzałki oznaczają wektor znaczenia danego atutu, tzn. duże znaczenie - znaczenie ustabilizowane - , znaczenie ma charakter malejący (spodziewany jest coraz mniejszy wpływ tego parametru) -)

Atuty	1	2	3	4	5	Wek
Unikatowe warunki naturalne, uzdrowiskowo-rekreacyjne tereny wybrzeża Bałtyku plaże, zróżnicowany krajobraz oraz jezior.						
Możliwość obsługi ruchu turystycznego oraz możliwość tworzenia warunków do rozwijania turystyki kwalifikowanej (sporty wodne).						
Rozwój na terenie gminy agroturystyki.						
Wolne tereny inwestycyjne.						
Mocną stroną mieszkańców jest identyfikacja z miejscem zamieszkania.						
Prowadzona jest głównie produkcja roślinna, a więc obciążenie i uciążliwość dla środowiska są ograniczone.						
Łatwo znaleźć chętnych do współpracy, prężnie działają OSP. Aktywni mieszkańcy nie potrzebują formalizacji żeby działać. Działają kluby sportowe i zespoły ludowe.						
Działające świetlice wiejskie, jako centra aktywności mieszkańców.						
Bogate dziedzictwo historyczne, w tym wiele obiektów zabytkowych.						
Mienie gminy jest zadbane i utrzymywane, poprawia się zagospodarowanie przestrzeni.						

Barieri	1	2	3	4	5	Wek
Liczne problemy w infrastrukturze dotyczące: oświetlenia na placach zabaw, boiskach oraz siłowniach zewnętrznych, brak dostępu do prądu na boiskach. Nakładanie nowych obowiązków bez brania pod uwagę kosztów, jak również gęszcz przepisów i niestabilne prawo.						
Liczne braki w infrastrukturze drogowej o charakterze punktowym w tym głównie: chodników, ławek przy ciągach pieszych, luster zapewniających widoczność. Niewystracający rozwój infrastruktury						

drogowej wykonywanych przez właściwych zarządców dróg (powiat, województwo).						
Zanieczyszczenie środowiska (rzeki Wieprzy i Grobowa).						
Brak realizacji wszystkich postulatów zgłaszanych przez mieszkańców.						
Niski kapitał społeczny – pasywne i roszczeniowe postawy znacznej części społeczności.						
Zmniejsza się liczba rolników, gospodarstwa prowadzone są przez coraz większe firmy.						
Brak połączenia ścieżek rowerowych w jedną sieć z już istniejącymi stanowi istotną barierę w rozwoju komunikacji i turystyki rowerowej.						
Migracja zarobkowa ogranicza liczbę młodych ludzi oraz dzieci w szkołach i przedszkolach.						
Brak działań zmierzających do uporządkowania stosunków własnościowych w celu realizacji inwestycji lub poprawy estetyki poprzez zagospodarowanie gruntów i budowli (wymiany gruntów lub przekazanie przez ANR w celu pozyskania miejsc, które mogłyby po inwestycji służyć mieszkańcom).						
Brak bazy gastronomicznej na terenie gminy w szczególności restauracji, sal weselnych jest ograniczeniem dla rozwoju turystyki i niedogodnością dla mieszkańców.						
Brak warunków dla agroturystyki/ rosące wymagania potencjalnych gości gospodarstw agroturystycznych wymagają większych nakładów, co ogranicza ich rozwój i tworzenie nowych.						
Trudność w pozyskiwaniu dofinansowania ze środków zewnętrznych ogranicza rozwój organizacji pozarządowych.						

Ciekawe	1	2	3	4	5
Ciekawe czy społeczna działalność gospodarcza będzie się rozwijać?					
Ciekawe czy można byłoby zarabiać na zainwestowaniu w infrastrukturę dla rozwoju turystyki kwalifikowanej?					
Ciekawe czy osoby trwale związane z pomocą społeczną podejmą działania na rzecz poprawy swojej sytuacji?					
Ciekawe czy mieszkańcy będą wracać z emigracji zakładać firmy i					

zapewniać pracę w swojej gminie?					
Ciekawe czy rozwinęłyby się w gminie drobne przetwórstwo, gdyby przepisy były łatwiejsze do spełnienia?					

6.2 ANKIETA WYZWAŃ PRZYSZŁOŚCI

Zarówno członkom Zespołu Strategicznego, jak i uczestnikom konsultacji społecznych, a także młodzieży, przekazana została ankieta strategiczna formułująca kluczowe pytania o wizje i koncepcje przyszłości Gminy w wybranych aspektach.

Zebrano około 80 wypełnionych ankiet, a Zespół przeanalizował wyrażone w nich oczekiwania i wizje respondentów. Pytania ankietowe brzmiały jak poniżej.

1. Jak Gmina Darłowo może pełnić funkcje inne, niż pełni obecnie?
2. Co innego może dać utrzymanie Gminie niż ma to miejsce dzisiaj?
3. Co ma się zmienić w wyglądzie miejscowości gminnych za 10 lat?
4. Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?
5. Jaką nową atrakcją zaproponujemy inwestorom?
6. Co powinien wiedzieć o Gminie Darłowo mieszkaniec np. Lublina?
7. Jakie nowe fakty i zachęty znajdą się w zagranicznych przewodnikach o Gminie Darłowo za 10 lat?
8. Co będzie charakteryzować obecność Gminy w Internecie?
9. Jak będziemy budować kapitał społeczny, zgodę w Gminie?
10. Co nowego zaproponujemy dzieciom i młodzieży?
11. Jak ma się zmieniać otoczenie miejscowości w Gminie?
12. Jakie mają być nowe, przyszłościowe powiązania komunikacyjne?
13. Czym pokonamy konkurentów?
14. Jaka funkcja Gminy będzie przeważać za 10 lat?

W obrębie każdego z pytań pojawiło się wiele różnych odpowiedzi. Liczba zebranych ankiet i udzielonych odpowiedzi świadczy o dużym zainteresowaniu respondentów przyszłością Gminy, a także o wielości spojrzeń uczestników ankiety na problemy przyszłości. Zespół przeanalizował zebraneankiety i wyłonił z nich najczęściej powtarzające się odpowiedzi. Zaprezentowane wizje i poglądy na przyszłość Gminy zawarte w ankietach ułatwiły Zespołowi ostateczne sformułowanie celów strategicznych.

7. CEL STRATEGICZNY DLA GMINY DARŁOWO

W najogólniejszym ujęciu, wynikającym z generalnych prawidłowości rozwoju dokonującego się w nowych warunkach gospodarowania w układach terytorialnych, główne cele strategii gminy można sformułować następująco:

- 1) Ograniczenie niekorzystnych skutków ubocznych przyjętego modelu rozwoju, mających wpływ na jakość życia mieszkańców.
- 2) Stworzenie dogodnych warunków dla tworzenia nowych miejsc pracy, co z jednej strony stwarza korzystny klimat gospodarczy, a więc przyczynia się do dynamizacji rozwoju, z drugiej zaś bezpośrednio prowadzi do pełniejszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców.
- 3) Uzyskanie stabilności gospodarczej w wyniku wspierania dziedzin gospodarki o stabilnym popycie krajowym i zagranicznym oraz wysokiej dynamice wzrostu.
- 4) Stworzenie dogodnych warunków osadnictwa dla osób poszukujących w danej gminie lepszych środowiskowych warunków do życia.

W ocenie potencjału rozwojowego gminy szczególną rolę odgrywa wskazanie tych elementów jej struktury społeczno - gospodarczej, które mogą stać się konkurencyjne w szerszym układzie przestrzennym: regionalnym, krajowym, a nawet międzynarodowym.

Cel w kategoriach strategicznych jest rozumiany jako kierunek działania. Nie należy traktować go jako wizję docelowego stanu, ale jako proces rozwojowy. Proces ten ma służyć coraz lepszemu zaspokajaniu różnorodnych potrzeb mieszkańców i gospodarki oraz ma przyczyniać się do wzrostu konkurencyjności i rangi gminy w otoczeniu.

Cel strategiczny odpowiada na pytanie, jak ma funkcjonować i w którym kierunku ma się rozwijać gmina. Można stwierdzić, że cel strategiczny pokazuje drogę rozwojową gminy. Celem każdej gminy, w tym również Gminy Darłowo, winien być rozwój zrównoważony i trwały, to znaczy ekonomicznie realny, społecznie akceptowany i ekologicznie bezpieczny.

Rolą władz publicznych jest dostrzeganie i wykorzystanie szans, które pojawiają się w danym miejscu i czasie - i które, jeżeli nie zostaną podjęte - znikają. Dlatego też, w strategii rozwoju układu lokalnego konieczne jest wskazanie zestawu szans, jakie mogą stać przed gminą, jak również miejscowych warunków, które należy spełnić, by szanse te mogły zostać wykorzystane.

Cele podlegają hierarchizacji i są określane na trzech następujących poziomach:

- strategiczny
- taktyczny
- operacyjny

Spośród powyżej wymienionych etapów, etap strategiczny jest pierwszy i najważniejszy w hierarchii. Ustalane na nim cele strategiczne są liczbowo nieliczne oraz bardzo ogólne, dotyczą najczęściej ogólnej polityki Gminy, która z kolei wynika ściśle z jej misji. Można w związku z tym stwierdzić, że właściwe i staranne określenie wizji, którą będzie realizowała Gmina jest kluczowe dla sformułowania prawidłowo celów strategicznych.

Cel strategiczny dla Gminy Darłowo, obejmuje takie dziedziny życia jak:

- społeczeństwo,
- gospodarka,
- oświata,
- kultura,
- turystyka.

Dla Gminy Darłowo przyjęto, że celem strategicznym jest:

ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM WARUNKÓW DO OSIĄGANIA WYSOKICH STANDARDÓW ŻYCIA.

Realizacja tego celu nadrzędnego wymaga wprowadzenia zmian w planach zagospodarowania przestrzennego, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Uzdrowiska Dąbki, tak aby plany te nie stanowiły bariery dla rozwoju funkcji uzdrowiskowych, a dla pozostałych obszarów funkcji rolniczych i turystycznych. Pozostałe działania powinny się koncentrować na zapobieganiu bezrobociu, tworzeniu przyjaznych warunków zamieszkania, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa oraz zwiększenia dostępu do infrastruktury publicznej przy bezwzględnym przestrzeganiu zasady sprawiedliwego i równoprawnego traktowania wszystkich miejscowości gminy.

Jednym z najważniejszych czynników stymulujących rozwój i wpływającym na konkurencyjność gminy jest istniejąca infrastruktura techniczna. Niedorozwój infrastruktury technicznej stanowi istotny czynnik hamujący lokalny rozwój gospodarczy. Ranga problemu w pełni uzasadnia wyodrębnienie go w strategii rozwoju. Infrastruktura została uznana za czynnik podnoszący atrakcyjność lokalizacyjną. Również z racji wysokiej kapitałochłonności takich inwestycji ujęcie tego problemu w strategii uznane zostało za w pełni uzasadnione. Niemniej ważna jest również nauka i oświata, które są stymulatorem procesów rozwojowych i jednym z najistotniejszych czynników, za pomocą których może realizować się innowacyjność.

Integracja Polski z Unią Europejską nie ma alternatywy, co rzutuje bezpośrednio na strategię rozwoju jednostek terytorialnych. W strategiach tych niezbędne jest uwzględnienie w sposób integralny celów polityki regionalnej Unii Europejskiej oraz kierunków działania wskazanych w Funduszach Strukturalnych. Dla absorpcji środków, poza udokumentowaniem potrzeb, niezbędne jest stworzenie skutecznego mechanizmu montażu środków własnych i pomocowych. Strategie rozwoju wszystkich jednostek terytorialnych, a tym samym gmin, muszą w większym lub mniejszym stopniu uwzględniać wymagania integracji Polski z Unią Europejską, stając się tym samym instrumentem realizującym to zadanie.

O ile zasadniczym zadaniem władz centralnych jest stworzenie ogólnych warunków zachęcających do rozwijania działalności gospodarczej, takich jak odpowiedni system podatkowy, zachęty inwestycyjne, polityka kredytowa i tak dalej, o tyle zadaniem samorządów terytorialnych, a zatem również gmin, jest podejmowanie działań wobec

wybranych grup przedsiębiorstw. Są to zachęty lokalizacyjne, ulgi podatkowe oraz pomoc szkoleniowa, ukierunkowana na rozwój lokalnej przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy.

W całym kraju obserwuje się w ostatnich latach systematyczny wzrost znaczenia ochrony środowiska zarówno w świadomości społeczeństwa, jak i władz. Strategicznym problemem w sferze ekologicznej jest ochrona wartości przyrody oraz systematyczna poprawa stanu istniejącego. Z polityką ochrony środowiska wiąże się ściśle ochrona dóbr kultury. Na poprawę i ochronę dziedzictwa kulturowego mogą wpłynąć skorelowane działania prawne, finansowe oraz organizacyjne.

7.1 PIERWSZY CEL STRATEGICZNY.

CEL STRATEGICZNY		Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej - Gmina Darłowo bezpieczna i przyjazna dla mieszkańców i turystów.
Cele operacyjne	1	Poprawa i utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego
	2	Zapewnienie ochrony i wsparcia dla rodzin
	3	Rozwój licznych i aktywnych organizacji pozarządowych oraz ich działalności
	4	Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
	5	Wsparcie osób niepełnosprawnych w integracji społecznej i zawodowej
	6	Poprawa stanu technicznego placówek opieki zdrowotnej i opieki społecznej
	7	Rozwój sportu szkolnego i rekreacji, baseny solankowe i termalne

Zadania strategiczne dla celów operacyjnych:

- rozwój infrastruktury przeciwpożarowej,
- budowa sal gimnastycznych w Kopnicy i Dąbkach,
- budowa zaplecza na boisku w Barzkowicach, Kowalewiczach i Bukowie Morskim,
- rozbudowa oraz modernizacja gminnej sieci drogowej oraz budowa obwodnicy,
- rozbudowa systemu gazociągowego,
- rozbudowa nowoczesnych systemów teleinformatycznych i łączności,
- modernizacja gminnych zasobów mieszkaniowych,
- modernizacja gminnej infrastruktury oświatowej oraz kultury,
- wymiana lamp oświetleniowych,
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej,
- wsparcie opieki dla rodzin (dzieci, młodzież, seniorzy),
- mieszkania socjalne.

7.2 DRUGI CEL STRATEGICZNY.

CEL STRATEGICZNY	Wspieranie procesów dostosowawczych rolnictwa do wymogów rynku Unii Europejskiej i przetwórstwa. Gmina Darłowo przyjazna inwestorom. Silna, wspierająca makro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające na potrzeby mieszkańców, gospodarki i turystów.	
Cele operacyjne	1	Promocja gospodarcza Gminy Darłowo – aktywne pozyskiwanie inwestorów.
	2	Zagospodarowanie w związku z rekultywacją wysypiska odpadów komunalnych w Krupach.
	3	Rozwój sieci wodno - kanalizacyjnej na terenie gminy.
	4	Poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy poprzez utworzenie i utrzymanie terenów atrakcyjnych pod względem turystycznym .
	5	Poprawa warunków komunikacyjnych z naciskiem na poprawę infrastruktury drogowej, budowę ścieżek rowerowych i wypożyczalni rowerów w celu ożywienia ruchu turystycznego.
	6	Rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Zadania strategiczne dla celów operacyjnych:

- ułatwienie i pomoc rolnikom w uzyskaniu środków pomocowych z Unii Europejskiej,
- wspieranie rozbudowy oraz modernizacji istniejącego systemu melioracji w celu zapobiegania zarówno suszom, jak i powodziom,
- podjęcie działań inicjujących powstanie lokalnych zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego,
- budowa i przebudowa dróg gminnych: ul. Wczasowa i Morska w Wiciu, ul. Słoneczna w Wiciu, ul. Dąbkowicka i Wydmowa w Dąbkach, dróg w Starym Jarosławiu, Krupach, Barzowicach, Cisowie, Boryszewie, Gleźnowie, Kowalewicach i w Gleźnowku.

7.3 TRZECI CEL STRATEGICZNY.

CEL STRATEGICZNY	Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz przeciwdziałanie bezrobociu. Gmina Darłowo miejscem edukacji przedszkolnej, szkolnej i kształcenia ustawicznego wspierającego aktywnie rozwój i możliwości podnoszenia kwalifikacji dla mieszkańców.	
Cele	1	Umacnianie Gminy Darłowo, jako rozwijającego się ośrodka edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych.
	2	Podwyższanie jakości świadczonych usług edukacyjnych na szczeblu przedszkolnym, podstawowym, gimnazjalnym oraz kształcenia ustawicznego.
	3	Kształtowanie i rozwój pozaszkolnych form edukacji.

Zadania strategiczne dla celów operacyjnych:

- opracowanie nowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy,
- wykorzystanie dogodnego położenia gminy dla stworzenia warunków zachęcających inwestorów do lokalizacji firm na terenie gminy, w tym poprzez rozwijanie systemu preferencji i ulg podatkowych,
- uporządkowanie stanów własnościowych gruntów i obiektów,
- zwiększenie liczby prac interwencyjnych dla bezrobotnych,
- budowa świetlic wiejskich w Gleźnowie i Zielnowie.

7.4 CZWARTY CEL STRATEGICZNY.

CEL STRATEGICZNY	Poprawa i ochrona środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego - Gmina Darłowo miejscem chroniącym środowisko naturalne i dziedzictwo kulturowe oraz rozwijającym sferę kulturalną i gospodarkę turystyczną.
Cele operacyjne	1 Utrzymanie statusu „Uzdrowiska Dąbki” i budowa parku zdrojowego.
	2 Wzmacnianie instytucjonalne działalności w sferze kultury i poszerzanie oferty kulturalnej Gminy.
	3 Rozwój marki gmina Darłowo i uzdrowisko Dąbki oraz konkurencyjnych produktów turystycznych takich jak lokalne targi turystyczno – imprezy cykliczne o charakterze sportowo – rekreacyjnym.
	4 Utworzenie punktów Informacji turystycznej w miejscowościach turystycznych oraz kreowania postaw społecznych sprzyjających rozwojowi turystyki.
	5 Gmina Darłowo miejscem spotkań osób wybierających aktywny wypoczynek.
	6 Zagospodarowanie nadbrzeży jezior i rzek – na cele turystyczno-rekreacyjne oraz edukacyjno-kulturalne.
	7 Ochrona środowiska, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.

Zadania strategiczne dla celów operacyjnych:

- wydzielenie i usankcjonowanie obszarów chronionych,
- przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczo-krajobrazowej,
- rewitalizacja zabytków na terenie gminy,
- zagospodarowanie obszarów pałacowo-parkowych znajdujących się na terenach wiejskich,
- budowa przystani kajakowych,
- budowa i przebudowa przejść na plażę,
- opracowanie funkcji terenów zielonych oraz odpowiednie ich zagospodarowanie,
- budowa obiektów małej architektury sprzyjających rozwojowi turystyki,
- wspomaganie stowarzyszeń i organizacji społecznych w zakresie sportu, rekreacji, kultury i sztuki,
- wykorzystanie solanki i term.

Wymienione zadania strategiczne stanowią podstawę „piramidy” w hierarchicznej strukturze celów i zadań strategicznych, ogniwem pośrednim są cele operacyjne, zaś „wierzchołkiem” cel strategiczny. Zadania przewidziane do realizacji ukierunkowane są bezpośrednio na realizację celów, a przez to pośrednio wpływają na realizację celu strategicznego.

Wskaźniki pomiarów realizacji strategii w ciągu roku

Przygotowanie wskaźników dla wszystkich celów strategicznych odbywało się z uwzględnieniem istniejących strategii Europy, kraju, regionu. Wskaźniki realizacji celów obrazują jakie zmiany zajądą od momentu przyjęcia do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Gminy Darłowo. Wskazują zarówno bezpośrednie efekty, jak i oddziaływanie na najbliższe otoczenie. Wybrane wskaźniki bezpośrednio związane są z realizowaną Strategią. Wskaźniki te są mierzalne i możliwe do zweryfikowania. Lista wskaźników ukształtowała się następująco:

- **Wskaźniki weryfikacji celu: 7.1 Gmina Darłowo bezpieczna i przyjazna dla mieszkańców i turystów.**
 - 7.1.1. Liczba wykroczeń i przestępstw w Gminie (malejąca).
 - 7.1.2. Liczba osób i rodzin objętych opieką przez służby gminne (GOPS, Domy Opieki Społecznej).
 - 7.1.3. Ilość organizacji pozarządowych oraz liczba ich członków (wzrost).
 - 7.1.4. Ilość szkoleń i kursów dla osób zagrożonych wykluczeniem (wzrost).
 - 7.1.5. Liczba miejsc bez barier architektonicznych (wzrost).
 - 7.1.6. Zwiększenie ilości wydatków na remonty i modernizacje placówek opieki zdrowotnej i opieki społecznej.
 - 7.1.7. Liczba osób uczestniczących w działaniach sportowych i rekreacyjnych. Liczba sprzętu rekreacyjnego (wzrost).
- **Wskaźniki weryfikacji celu: 7.2 Gmina Darłowo przyjazna inwestorom, silnie wspierająca makro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające na potrzeby mieszkańców, gospodarki i turystów.**
 - 7.2.1. Liczba przedsiębiorstw w Gminie. Liczba utworzonych miejsc pracy.
 - 7.2.2. Kubatura odpadów odprowadzana na inne wysypiska (malejąca).
 - 7.2.3. Przyłączy wodnokanalizacyjnych.
 - 7.2.4. Liczba osób odwiedzających.
 - 7.2.5. Długość ścieżek rowerowych. Liczba wypożyczalni. Liczba przystani. Ilość wypożyczalni sprzętu wodnego.
 - 7.2.6. Ilość nowych domów i mieszkań.
- **Wskaźniki weryfikacji celu: 7.3 Gmina Darłowo miejscem edukacji przedszkolnej, szkolnej i kształcenia ustawicznego wspierającym aktywnie rozwój i możliwości podnoszenia kwalifikacji dla mieszkańców.**
 - 7.3.1. Wzrost jakości usług edukacyjnych. Wzrost liczby uczestników. Doskonalenie i podnoszenie poziomu wiedzy i kompetencji nauczycieli. Liczba nowych usług.
 - 7.3.2. Innowacyjne formy edukacji, nowe formy, coraz szerszy obszar działania.
 - 7.3.3. Nowe propozycje z zakresu edukacji pozaszkolnej. Liczba uczestników przedsięwzięć.
- **Wskaźniki weryfikacji celu: 7.4 Gmina Darłowo miejscem chroniącym dziedzictwo kulturowe oraz rozwijającym sferę kulturalną i gospodarkę turystyczną.**
 - 7.4.1. Bez wskaźnika.
 - 7.4.2. Liczba osób korzystająca z oferty kulturalnej (np. ilość sprzedanych biletów/ wejściówek, szacunek ilości uczestników).

- 7.4.3. Wzrost informacji w mediach. Artykuły i filmy promujące Darłowo. Mapy, przewodniki, oznakowania. Spotkania informacyjne dla mieszkańców (podnoszenie ich wiedzy w celu stworzenia społecznych przewodników po gminie). Stworzenie punktu informacji turystycznej.
- 7.4.4. Liczba osób korzystających z punktów Informacji Turystycznej.
- 7.4.5. Liczba spotkań. Liczba osób uczestniczących.
- 7.4.6. Liczba osób biorących udział w spotkaniach i imprezach.
- 7.4.7 Bez wskaźnika.

PROMOCJA STRATEGII

Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Darłowo jest dziełem zbiorowym społeczności lokalnej. Dokument ten, mimo iż jest przede wszystkim dokumentem orientującym działania Urzędu Gminy, musi zyskać powszechne poparcie społeczności oraz mobilizować ją do wspólnych wysiłków w jej realizacji. Dlatego Strategia ta, będzie promowana wśród mieszkańców Gminy i działających na jej terenie firm. Promocja Strategii Rozwoju Gminy Darłowo (SRGD) realizowana będzie poprzez:

1. Umieszczenie dokumentu Strategii na stronie internetowej Gminy.
2. Powoływanie się na cele strategiczne określone w Strategii w trakcie współpracy z przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami przy tworzeniu i realizacji programów z niej wynikających.
3. Informowanie mieszkańców o stopniu realizacji strategii.

MONITORING I EWALUACJA

Zasada ciągłości procesu planowania działań wymusza ustanowienie mechanizmu, który pozwoli na bieżącą ocenę postępu prac wdrożeniowych oraz okresową weryfikację realizowanego planu. Dlatego opracowana i wdrożona Strategia będzie podlegała procesom ewaluacyjnym. Celem ewaluacji będzie oszacowanie jakości i wartości oraz efektów wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju Gminy Darłowo. Zgodnie z powyższym przewiduje się przeprowadzenie ewaluacji "ex-ante" (przed rozpoczęciem realizacji), która oceni trafność założeń oraz sposobów realizacji Strategii, ewaluacji "on-going" (w trakcie realizacji, w połowie wdrażania Strategii), która oceni poziom realizacji celów Strategii oraz zidentyfikuje czynniki mające wpływ na realizację zaplanowanych działań strategicznych.

Po zakończeniu okresu obowiązywania Strategii winna być przeprowadzona ewaluacja ex-post, która podsumuje efekty działań strategicznych oraz pozwoli na wyciągnięcie wniosków, które winny stanowić jedną z podstaw dotyczących dalszych kierunków rozwoju Gminy.

Odpowiedzialnym za realizację Lokalnej Strategii Rozwoju Gminy Darłowo jest Wójt Gminy. W tym kontekście do jego zadań będzie należało:

1. Zarządzanie realizacją Strategii.
2. Przygotowywanie projektów i wniosków do programów aplikacyjnych i planowanych budżetów oraz przedstawianie ich do zatwierdzenia Radzie Gminy.
3. Koordynacja i kontrola prawidłowości realizacji Programów Operacyjnych i wchodzących w ich zakres projektów.
4. Zarządzanie środkami finansowymi przeznaczonymi w budżecie Gminy na realizację Strategii oraz środkami pozyskanymi na ten cel ze źródeł zewnętrznych (w tym ze źródeł pomocowych).
5. Prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej związanej z wdrażaniem Strategii.

W realizację Strategii Rozwoju Gminy Darłowo włączone zostaną wszystkie gminne jednostki organizacyjne.

SKŁAD ZESPOŁU OPRACOWUJĄCEGO STRATEGIĘ

Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015-2025 została opracowana przez Wójta Gminy.

Skład Zespołu:

1. Włodzimierz Błaszczak – Przewodniczący Zespołu
2. Karolina Wojciechowska - Zastępca Przewodniczącego Zespołu
3. Ewa Świtalska – Pacholska – Sekretarz Zespołu
4. Anna Szynkowska – Borkowska – Członek Zespołu
5. Kinga Fraszko – Członek Zespołu
6. Emil Gawęda – Członek Zespołu
7. Marta Żuchowska – Członek Zespołu
8. Stanisław Benkowski – Członek Zespołu
9. Ewa Szymczak – Członek Zespołu
10. Dorota Dąbska – Członek Zespołu
11. Grzegorz Hejno – Członek Zespołu
12. Izabela Sielska – Członek Zespołu
13. Joanna Surgiel – Członek Zespołu
14. Edward Wiemann – Członek Zespołu
15. Wanda Hańczaryk – Członek Zespołu.

ZAMIAST PODSUMOWANIA

**„Żaden plan nie jest wart papieru, na którym go wydrukowano,
jeżeli nie skłoni Cię do działania.”**

~William Danforth

Raport o stanie Gminy Darłowo 2015

ZATWIERDZENIE DOKUMENTU

Niniejszy Raport o Stanie Gminy Darłowo został przyjęty i zatwierdzony przez

Podpis	Imię i Nazwisko/firma	Stanowisko	Data
	Radosław Głazewski	Wójt Gminy Darłowo	29.12.2015

RAPORT O STANIE GMINY

ZAWARTOŚĆ

Zatwierdzenie dokumentu	27
1. Wstęp	30
1. Położenie i relacje zewnętrzne	31
1.1. <i>Położenie geograficzne</i>	31
1.2. <i>Położenie administracyjne</i>	33
2. Zasięg terytorialny analizy	36
2.1. <i>Oddziaływanie na otoczenie</i>	36
2.2. <i>Oddziaływanie wewnętrzne skupiające</i>	38
2.3. <i>Oddziaływanie zewnętrzne rozpraszające</i>	39
2.4. <i>Konkurenci zewnętrzni</i>	43
2.5. <i>Dostępność komunikacyjna</i>	44
3. Analiza położenia	45
3.1. <i>Klimat:</i>	45
3.2. <i>Średnie nasłonecznienie.</i>	46
4. Przestrzeń gminna	47
4.1. <i>Strefy funkcjonalne</i>	47
4.1.1. <i>Układy osadnicze</i>	47
4.1.2. <i>Układy komunikacyjne</i>	48
4.2. <i>Elementy infrastruktury technicznej</i>	49
4.3. <i>Struktura użytkowania terenów</i>	50
2.4. <i>Ochrona dziedzictwa kulturowego</i>	51
5. Środowisko	52
5.1. <i>Zasoby i walory środowiska</i>	52
5.1.1. <i>Ochrona przyrody</i>	52
5.1.2. <i>Atrakcyjność przyrodnicza</i>	52
6. Społeczność lokalna	53
6.1. <i>Charakterystyka demograficzna</i>	53
6.2. <i>Jakość życia</i>	55

6.3.	<i>Sytuacja ekonomiczna rodzin</i>	56
6.4.	<i>Jakość i estetyka przestrzeni publicznej</i>	56
6.5.	<i>Bezpieczeństwo publiczne</i>	56
6.6.	<i>Edukacja</i>	58
6.7.	<i>Mobilizacja społeczna</i>	58
6.8.	<i>Aktywność Lokalna</i>	59
6.9.	<i>Jednostki Budżetowe</i>	60
6.10.	<i>Zakłady Budżetowe</i>	60
7.	Lokalna aktywność gospodarcza	61
7.1.	<i>Struktura Organizacyjna Gminy</i>	62
7.2.	<i>Pomoc Społeczna</i>	62
8.	Gospodarka	63
8.1.	<i>Uwarunkowania zewnętrzne gospodarki gminy</i>	63
8.2.	<i>Warunki działania lokalnej gospodarki</i>	64
8.2.1.	<i>Lokalny rynek nieruchomości</i>	64
8.2.2.	<i>Lokalny rynek nieruchomości</i>	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
8.2.3.	<i>Analfabetyzm funkcjonalny</i>	65
8.2.4.	<i>Samosterowalność</i>	65
9.	Budżet i organizacja	66
9.1.	<i>Jednostkowe koszty wykonywania usług</i>	66
9.2.	<i>Czytelność i jawność budżetu</i>	66
10.	Struktura organizacyjna gminy	67
10.1.	<i>Cyfryzacja urzędu</i>	67
11.	Bibliografia	68
11.1.	<i>Spis wykresów</i>	69
11.2.	<i>Spis rysunków</i>	69
11.3.	<i>Spis tabel</i>	70

Wstęp

Celem niniejszego raportu jest przedstawienie dokumentu formalnego, przeznaczonego do odbiorcy zewnętrznego, przedstawiającego społeczno-gospodarczy obraz Gminy w następujących aspektach:

1. Stan infrastruktury tworzącej warunki do wzrostu aktywności gospodarczej w gminie,
2. Możliwości zatrudnienia, edukacji i ochrony zdrowia dla społeczności gminnej na bazie już istniejącej infrastruktury,
3. Stan środowiska dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw,
4. Warunki do różnicowania działalności gospodarczej,
5. Jakości środowiska naturalnego,
6. Występujące problemy społeczne.

Raport zawiera tylko takie analizy i informacje o konkretnych faktach i zdarzeniach, na podstawie których mogą być formułowane wnioski i zalecenia dotyczące strategii rozwoju.

Przedmiotem raportu jest Gmina, rozumiana zarówno jako podstawowa jednostka samorządu terytorialnego [Konstytucja RP Art 164 pkt.1], posiadająca osobowość prawną i przysługujące jej prawo własności i inne prawa majątkowe [Konstytucja RP Art. 165 pkt. 1] oraz jako jednostka podziału administracyjnego kraju, znajdująca się na określonym jej granicami obszarze. Gmina w rozumieniu niniejszego raportu, to także wspólnota samorządowa oraz odpowiednie terytorium³. "(...) a więc nie prosty zbiór osób fizycznych, lecz grupa społeczna o uświadomionym poczuciu wspólnej tożsamości będąca korporacją prawa publicznego, której członkiem staje się automatycznie z mocy prawa, przez fakt zamieszkiwania na terenie danej gminy. (...) Gmina to także osoba prawna reprezentująca interesy wspólnoty mieszkańców." (Wojciech Kłosowski, 2001)

² Ilekcioć w treści niniejszego raportu autorzy powołują się na Konstytucję RP należy przez to rozumieć Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r (Dz. U z 1997 r Nr 78, poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471 z 2009 r., Nr 114, poz. 946)

³ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 594, 1318, z 2014 r. poz. 379, 1072.)

1. POŁOŻENIE I RELACJE ZEWNĘTRZNE.

Położenie geograficzne

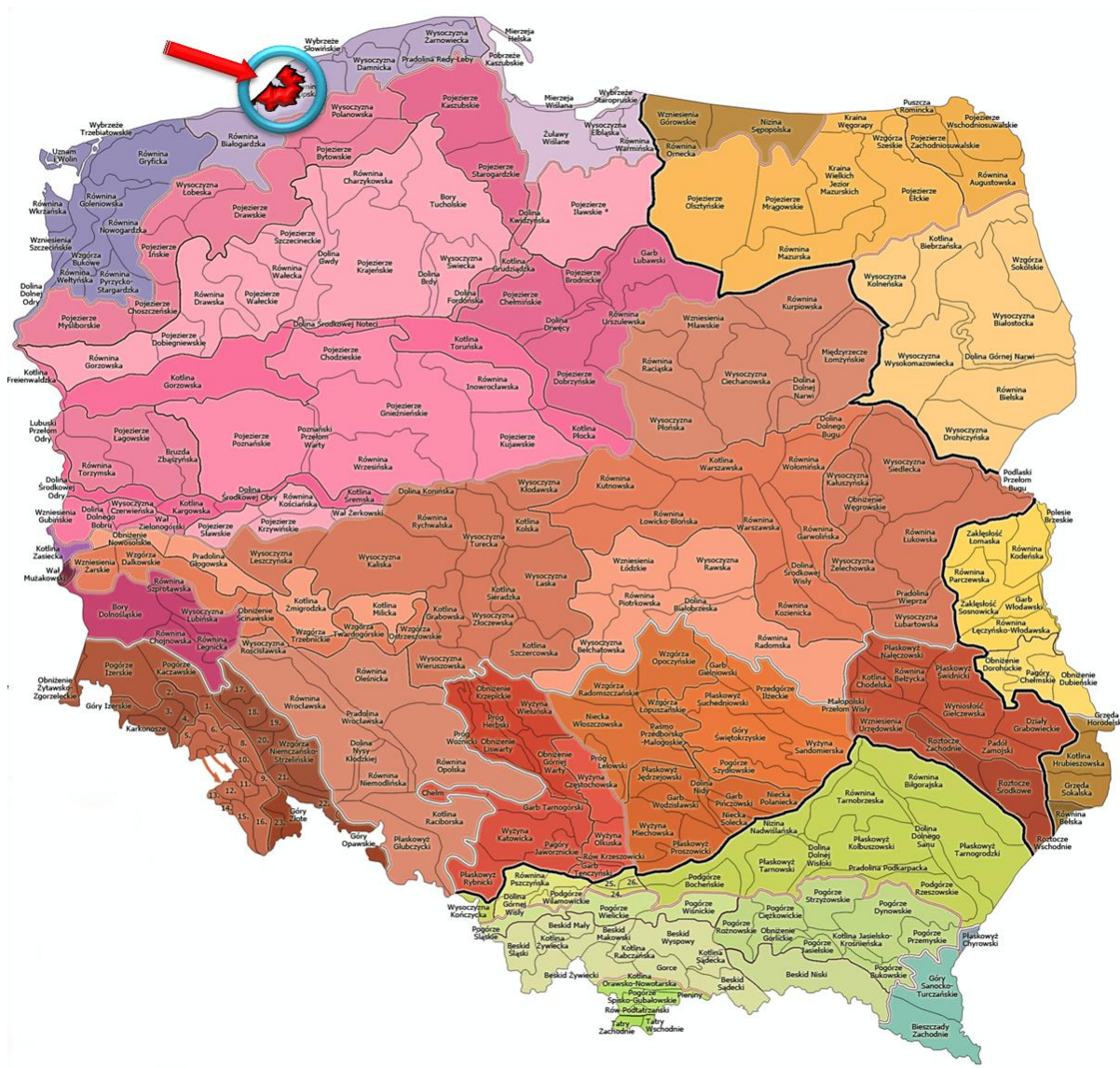
Gmina wiejska Darłowo położona jest na półkulach wschodniej i północnej w środkowej Europie nad Morzem Bałtyckim, w północno-zachodniej części Polski, w województwie zachodniopomorskim, w powiecie sławieńskim. Powierzchnia gminy wynosi 269,45 km².

Geograficznie gmina znajduje się wewnątrz obszaru ograniczonego przez południki i równoleżniki przebiegające przez skrajne punkty granic gminy. Od północy obszar ten wyznaczony jest równoleżnikiem N54°30'50,4", od wschodu południkiem E16°35'13,6" od południa równoleżnik N54°16'58,3", a granicę zachodnią obszaru wyznacza południk E16°2'51,5". Powierzchnia gminy wynosi 269,45 km².–

Rysunek 2. Położenie gminy wiejskiej Darłowo na obszarze Unii Europejskiej.

Fizycznogeograficznie gmina położona jest w megaregionie - Pozaalpejska Europa Środkowa, prowincji - Niż Środkowoeuropejski, podprowincji - Pobrzeża Południowobałtyckie, makroregionie - Pobrzeża Koszalińskie, mezoregionie Wybrzeże Słowińskie i Równinia Słupska

Rysunek 3. Lokalizacja gminy wiejskiej Darłowo na tle Mapy regionów fizycznogeograficznych Polski (wg. Jerzy Kondracki, 2007)

Położenie administracyjne

Województwo Zachodniopomorskie

Rysunek 4. Lokalizacja Gminy Darłowo w województwie zachodniopomorskim.

Wg Krajowego Rejestru Urzędowego Podziału Terytorialnego Kraju (TERYT), który stanowi obowiązujący standard identyfikacji terytorialnej dla organów prowadzących urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej, gmina Darłowo oznaczona jest identyfikatorem 3213032. Na obszarze Gminy Darłowo zlokalizowanych jest 46 miejscowości (Główny Urząd Statystyczny, 2015), z których utworzono 31 sołectw (Urząd Gminy Darłowo, 2015) miejscowości oznaczone „*” są siedzibami jednostek pomocniczych gminy - sołectw.

TERYT (Krajowy Rejestr Urzędowego Podziału Terytorialnego Kraju)							
ZACHODNIOPOMORSKIE (32)							
sławieński (3213)							
Darłowo GW (3213032)							
I.p.	Identyfikator Miejscowości Podstawowej	Nazwa Miejscowości	Rodzaj miejscowości	I.p.	Identyfikator Miejscowości Podstawowej	Nazwa Miejscowości	Rodzaj miejscowości
1	305219	Barzowice*	wieś	24	305461	Kowalewiczki	wieś
2	305225	Bobolin*	wieś	25	305478	Krupy*	wieś
3	305231	Boryszewo*	wieś	26	305343	Leśnica	osada
4	305455	Borzyszkowo	osada	27	305484	Nowy Jarosław*	wieś
5	305320	Bukowo Morskie*	wieś	28	305366	Nowy Kraków	wieś
6	305248	Cisowo*	wieś	29	305432	Palczewice*	wieś
7	305389	Czarnolas	osada	30	305515	Pęciszewko*	osada
8	305308	Darłowiec	osada	31	305509	Porzecze*	wieś
9	305260	Dąbki*	wieś	32	1010064	Rózkowo	osada
10	305277	Dąbkowice	osada	33	305521	Rusko*	wieś
11	305283	Dobiesław*	wieś	34	305538	Sińczyca*	wieś
12	305290	Domasławice*	wieś	35	305567	Słowinko	osada
13	305426	Drozdowo*	wieś	36	305544	Słowino*	wieś
14	305314	Gleźnowo*	wieś	37	305573	Stary Jarosław*	wieś
15	305337	Gleźnówko	osada	38	305580	Sulimice*	wieś
16	305490	Gorzebądz	osada	39	305254	Trzmielewo	osada
17	305550	Gorzycza	osada	40	305596	Wicie*	wieś
18	305350	Jeżyce*	wieś	41	305604	Wiekowice*	wieś
19	305372	Jeżyczki*	wieś	42	305610	Wiekowo*	osada
20	305395	Kępka	osada	43	305627	Zagórzyn	wieś
21	305403	Kopań*	wieś	44	305633	Zakrzewo*	wieś
22	305410	Kopnica*	wieś	45	305640	Zielnowo*	wieś
23	305449	Kowalewice*	wieś	46	305656	Żukowo Morskie*	wieś

Tabela 1. Miejscowości gminy Darłowo wg TERYT 2015

Wg Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych - w skrócie NUTS⁴ gmina Darłowo oznaczona jest Kodem PL4265, co oznacza jej lokalizację w regionie NUTS 4 - REGION PÓLNOĆNO-

⁴ Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych – w skrócie NUTS (z francuskiego: Nomenclature des Unités territoriales statistiques; angielski: Classification of Territorial Units for Statistics, nazywana także Nomenclature of Territorial Units for Statistics) jest standardem geograficznym służącym do statystycznego podziału państw członkowskich Unii Europejskiej (ich terytoriów gospodarczych) na trzy poziomy regionalne o określonych klasach liczby ludności. Została ona ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla określonych statystyk regionalnych (np. z zakresu rachunków regionalnych, demografii, rynku pracy i społeczeństwa

ZACHODNI, WOJEWÓDZTWO NUTS 2 ZACHODNIOPOMORSKIE, PODREGION NUTS 3 KOSZALIŃSKI. KOD NUTS TO PL426.

Kod	NUTS 1 region	NUTS 2 województwo	NUTS 3 podregion
PL4	REGION POŁNOCNO-ZACHODNI		
PL42		Zachodniopomorskie	
PL426			Koszaliński

Tabela 2. Klasyfikacja NUTS obszaru gminy Darłowo podregion Koszaliński (Wykaz jednostek NUTS w Polsce według rewizji NUTS 2013, obowiązującej od 1 stycznia 2015 r.).

Powiat sławieński wg danych z 31 grudnia 2013 r. posiadał 57 855 mieszkańców (Główny Urząd Statystyczny, 2014) i obejmował obszar 1043 km² (Główny Urząd Statystyczny, 2014). W powiecie dominuje turystyka, głównie w Darłowie, znaczącym ośrodkiem ruchu turystycznego, z kąpieliskiem w nadmorskiej dzielnicy Darłówko, w Dąbkach uznanym ośrodkiem uzdrowiskowym. Darłowo posiada port rybacki i handlowy, gdzie istnieje stocznia remontowa, zakłady przetwórstwa rybnego, wytwórnia sieci rybackich, przemysł przetwórstwa spożywczego i drzewny (fabryka mebli). W Sławnie przemysł drzewny i spożywczy. Na terenach wiejskich

rolnictwo i leśnictwo.

Rysunek 5. Powiat sławieński.

informacyjnego). Klasyfikacja NUTS służy również kształtowaniu regionalnych polityk krajów Unii Europejskiej i jest niezbędna do przeprowadzania analiz stopnia rozwoju społeczno-gospodarczego regionów. Wprowadzona została rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r.[1], a weszła w życie 11 lipca 2003 roku zastępując wcześniejszą „Nomenklaturę Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)” ustalaną doraźnie przez Eurostat we współpracy z krajowymi urzędami statystycznymi. (Główny Urząd Statystyczny, 2015)

⁵ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1319/2013 z dnia 9 grudnia 2013 r. zmieniające załączniki do rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz. Urz. UE L 342 z 18.12.2013).

Zasięg terytorialny analizy

Niniejszy dokument, obejmuje obszar całej gminy wiejskiej Darłowo, w kontekście lokalnym, subregionalnym, regionalnym i ponadregionalnym. Analiza nie ogranicza się do obszarów wyznaczonych granicami administracyjnymi, ale skupia się na rzeczywistych, funkcjonalnych obszarach odniesienia. Pomimo tego, że na obszarze gminy przenikają się problemy typowe dla obszarów wiejskich, w tym typowe dla znacznej części mieszkańców gminy łączenie pracy w niewielkim gospodarstwie rolnym z zatrudnieniem w przemyśle w powiązaniu z równoległe przeżywanymi trudnościami obu wskazanych sektorów powoduje, że gmina wiejska Darłowo stanowi obszar kumulujących się wieloaspektowych problemów.

Oddziaływanie na otoczenie

Ocena oddziaływania na otoczenie obok ocen oddziaływania na środowisko i społeczeństwo jest nowym instrumentem ewaluacji i monitoringu ex ante wykorzystywanego przy przeprowadzaniu analiz potencjalnych efektów planowanych regulacji i polityk w wymiarze terytorialnym.

W nowych warunkach ustrojowych rozwój lokalny przebiega pod wpływem wielu, często dotychczas nieznanych, czynników. Niektóre z nich intensywnie oddziałują na pozycję małych miast w przestrzeni lokalnej, szczególnie tych cechujących się węzłowym położeniem. Spośród ośrodków miejskich tradycyjnie obsługujących rolnictwo i ludność rolniczą, ewoluują one w kierunku wykształcenia bardziej różnorodnych funkcji. W różnym tempie, lecz systematycznie, wzrasta ilość i złożoność powiązań małych miast z ich wiejskim otoczeniem. Nie bez znaczenia dla tych procesów są potrzeby z jednej strony rozwijającej się gospodarki, z drugiej - mieszkańców miast i otaczających je wsi. Zmienia się przy tym nie tylko rola małych miast w odniesieniu do obszarów wiejskich, lecz także pozycja i znaczenie tych ostatnich dla ośrodków miejskich. Na obszarach wiejskich, ukierunkowanych w ostatnich dekadach na wielofunkcyjny rozwój, następuje modernizacja rolnictwa i zmiana jego struktury, zagospodarowanie nadwyżek siły roboczej poza rolnictwem oraz - czasem bardzo znaczna - poprawa warunków życia. W związku z tymi przeobrażeniami wsie coraz częściej zaczynają pełnić szersze funkcje gospodarcze, ekologiczne czy społeczno-kulturowe. Obszary wiejskie stają się też dla wielu miast, szczególnie tych większych, zapleczem funkcjonalnym i inwestycyjnym. Stąd obok wzrastających powiązań i intensywności ruchu powstają nowe elementy struktury przestrzennej obszarów wiejskich, np. obiekty handlowe, stacje obsługi, motele (Staszewska 2005/2006; Czarnecki, Heffner 2003, Polska Akademia Nauk, 2006). Odległości, która dzieli mieszkańców regionu od ośrodka wyższego rzędu, wpływa istotnie na decyzje ludności o wyborze pracodawcy i obiektów usługowych w określonym mieście, a więc decyzje te mają charakter ekonomiczny. Najczęściej związane są z minimalizacją kosztów dojazdu (np. ceny i czasu podróży) i jednoczesną maksymalizacją korzyści osiąganych przez podjęcie pracy (np. wyższe zarobki, zatrudnienie w pożądanym branży) lub skorzystania z określonego rodzaju usług (np. tych o wyższej jakości, gdzie jest większa możliwość wyboru) w danym miejscu.

Gmina Darłowo jako gmina wiejska spełnia następujące funkcje główne:

- funkcja przemysłowa,
- produkcja rolna,
- przemysł spożywczy (rolno-spożywczy i przetwórstwo ryb),
- produkcja budowlana,
- funkcja turystyczna.

Liczba osób zamieszkujących Gminę Darłowo wynosi 8030 (Główny Urząd Statystyczny, 2014).

Zasięg stref przestrzennego oddziaływania gminy należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Po pierwsze bezpośrednie oddziaływanie przestrzenne skupiające, zależy bezpośrednio od liczby, rodzaju oraz jakości obecnych w nim instytucji mogących zaspokajać potrzeb mieszkańców gminy. Większość tego rodzaju instytucji została zlokalizowana Darłowie, które jest gminnym ośrodkiem administracyjnym, gospodarczym i usługowym. To właśnie tu została ustanowiona siedziba Urzędu Gminy.

Oddziaływanie wewnętrzne skupiające

W zestawieniu tabelarycznym przedstawiono odległości miasta Darłowo będącego siedzibą gminy wiejskiej Darłowo (centrum administracyjne gminy) do miejscowości będących siedzibami jednostek pomocniczych gminy - sołectw i wsi i osad nie będących siedzibami sołectw. Odległości oraz czas dojazdu zostały wyznaczone zarówno dla komunikacji samochodowej jak i dla rowerowej przy pomocy map satelitarnych.

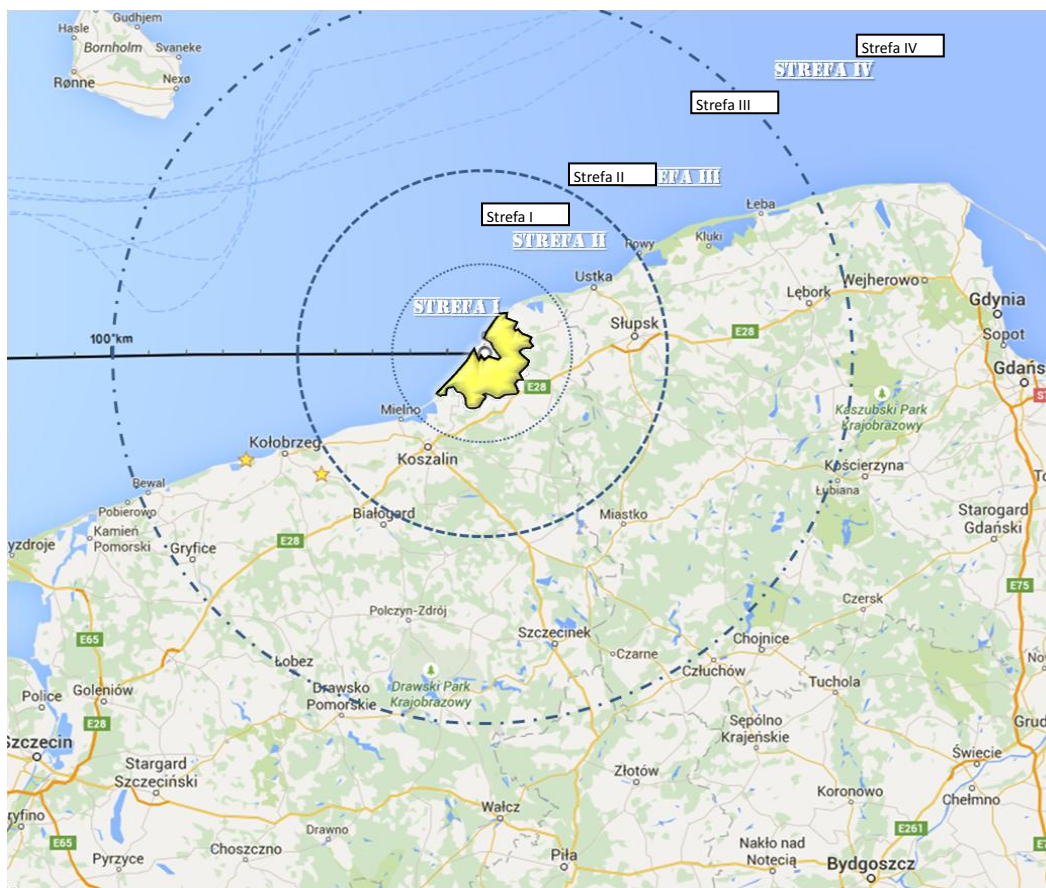
lp	Nazwa Miejscowości	samoch		rower		lp	Nazwa Miejscowości	samoch		rower	
		km	min	km	min			km	min	km	min
Darłowo											
1	Rusko*	2,9	5	3	11	24	Barzowice*	10,3	12	11,4	36
2	Trzmielewo	3,3	6	4,2	15	25	Nowy Kraków	10,5	16	12,9	40
3	Żukowo Morskie*	3,8	7	5,6	18	26	Nowy Jarosław*	10,8	13	7,2	23
4	Cisowo*	4,3	8	8,4	27	27	Słowino*	10,8	11	6,8	21
5	Porzecze*	5,2	7	2,8	9	28	Palczewice*	11,1	16	16	50
6	Zakrzewo*	5,2	7	4,9	16	29	Borzyszkowo	11,1	12	9,9	31
7	Domasławice*	5,2	8	12,2	37	30	Stary Jarosław*	12,1	13	9,9	30
8	Kopań*	5,7	12	4,6	16	31	Gorzebądz	12,1	16	12,9	40
9	Darłowiec	5,7	10	6,8	23	32	Słowinko	12,2	20	15,1	46
10	Bobolin*	6,4	11	10	33	33	Bukowo Morskie*	12,6	19	7,4	23
11	Pęciszewko*	6,5	9	7,9	26	34	Kowalewice*	12,7	14	18,2	55
12	Zagórzyn	6,8	11	9,1	28	35	Kowalewiczki	13,1	16	6,5	20
13	Kopnica*	7,1	11	12,8	38	36	Leśnica	13,2	23	9,4	29
14	Jeżyce*	7,4	10	12,4	37	37	Wicie*	14,1	15	11,5	43
15	Sińczyca*	7,5	10	7,5	23	38	Boryszewo*	14,2	18	15,5	47
16	Różkowo	7,5	20	10,9	34	39	Czarnolas	14,8	27	3,7	12
17	Zielnowo*	7,8	13	8,5	27	40	Gleźnowo*	14,9	18	10,1	31
18	Drozdowo*	8,3	10	7,4	23	41	Dąbkowice	15,1	45	14,9	44
19	Krupy*	8,6	10	12,9	40	42	Wiekowo*	15,2	18	16,2	48
20	Dąbki*	9,2	14	5,7	18	43	Dobiesław*	15,5	18	14,8	44
21	Sulimice*	9,4	11	5,3	17	44	Gleźnowko	16,4	22	6,3	20
22	Kępka	9,4	16	10,8	33	45	Wiekowice*	18,2	26	9	27
23	Jeżyczki*	9,9	12	12	37	46	Gorzycza	21,2	20	14,9	44

Tabela 3. Tabela odległości od siedziby Urzędu Gminy do miejscowości w gminie w. Darłowo

Oddziaływanie zewnętrzne rozpraszające

Oprócz bezpośredniego oddziaływania gminy na otoczenie mamy także zjawisko podlegania wpływom obszarów zewnętrznych na wszystkie aspekty funkcjonowania gminy. W tym przypadku mamy do czynienia z tzw. oddziaływaniem zewnętrznym rozpraszającym. Gmina wiejska Darłowo sąsiaduje na północy z Gminą Miejską Darłowo, na północnym wschodzie z gminą Postomino, na wschodzie z gminą Sławno, na południu z Gminą Malechowo, a na zachodzie z gminą Sianów oraz gminą Mielno. Obszary podlegające tego rodzaju oddziaływaniu wyznaczają tzw. "pierścienie oddziaływania przestrzennego zewnętrznego-rozpraszającego" i determinowane są odległością od siedziby gminy. Dla celów zachowania spójności metodologii tworzenia niniejszego raportu przyjęto następujące definicje tych stref.

1. Strefa I - Obszar wyznaczony okręgiem o średnicy 25 km od centrum administracyjnego gminy z wyłączeniem obszaru określonego administracyjnymi granicami gminy.
2. Strefa II - Obszar wyznaczony okręgiem zewnętrznym o średnicy 50 km i okręgiem wewnętrznym 25 km (stanowiącym granice zewnętrzną Strefy I.)
3. Strefa III - Obszar regionalny wyznaczony okręgiem zewnętrznym o średnicy 110 km od wewnątrz ograniczony zewnętrzną granicą Strefy II.
4. Strefa IV - obszar ponadregionalny znajdujący się poza zewnętrzną granicą Strefy III. Obszar ten nie posiada ograniczenia zewnętrznego.

Rysunek 6. Pierścienie oddziaływania przestrzennego zewnętrznego - rozpraszającego.

Strefa I. W obszarze tym znajdują się ośrodki miejskie bezpośredniego sąsiedztwa oddziałujące na funkcjonowanie gminy Darłowo. Siła oddziaływania zależna jest w dużej mierze nie tylko od odległości danego ośrodka/miejscowości, ale także od jej potencjału gospodarczego tzw. siły ciężenia gospodarczego. Atrakcyjności oferowanych miejsc pracy lub usług jakie są przez nie świadczone

Strefa II. Charakteryzuje się silnym - ograniczonym oddziaływaniem na miejscowości gminy Darłowo. Na obszarze tym najsilniejszym ośrodkiem jest miasto Koszalin, które jest jednym z większych centrów gospodarczych Pomorza i regionalnym ośrodkiem handlu. Na terenie miasta ustanowiono podstrefę Koszalin – Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, która obejmuje 21 kompleksów o łącznej powierzchni 105,05 ha. Przedsiębiorcy podejmujący działalność gospodarczą na terenie podstrefy mogą skorzystać z pomocy publicznej w formie zwolnienia z części podatku dochodowego CIT lub części dwuletnich

Nazwa miasta	Odległość	Czas dojazdu	Liczba mieszkańców
	km	min	
Darłowo (g.m)	0	0	14229
Sławno	22,5	20	13314
Sianów	28	33	13251

Tabela 4. Miejscowości znajdujące się w Strefie I zewnętrznego obszaru rozpraszającego.

Nazwa miasta	Odległość	Czas dojazdu
	km	min
Ustka	39,8	39
Koszalin	38,3	45
Słupsk	51,3	49

Tabela 5. Miejscowości znajdujące się w Strefie II zewnętrznego obszaru rozpraszającego

kosztów pracy.

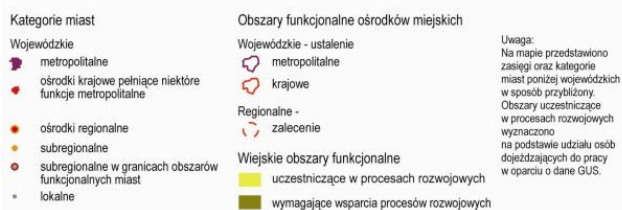
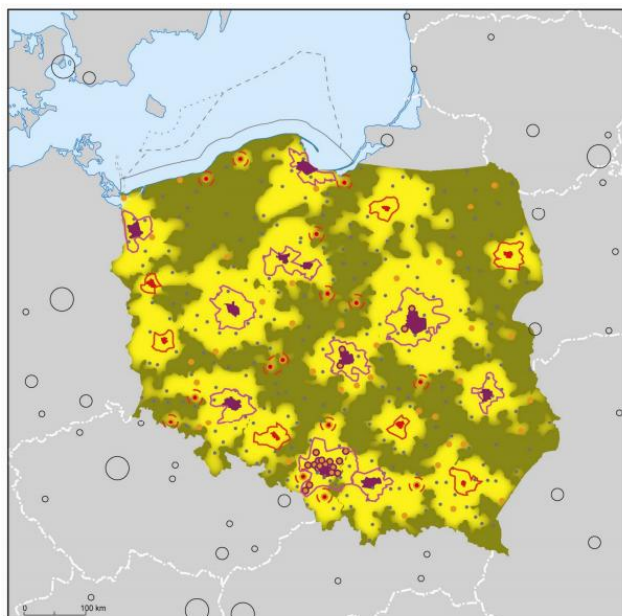
Ponadto samorząd Koszalina zwolnił z podatku od nieruchomości grunty i budynki znajdujące się na terenach położonych w podstrefie.

Strefa III. Znajduje się w niej Kołobrzeg, Białogard, Połczyn Zdrój, Szczecinek, Lębork. Oddziaływanie tej strefy ma charakter wybiórczy, na przykład poprzez oferowanie miejsc pracy dla wysoko wykwalifikowanych pracowników.

Strefa IV. To obszar, w którym znajdują się wszystkie największe ośrodki przemysłowo-gospodarcze Polski zachodniej i północnej; Szczecin (197 km, 2h45m), Gdańsk (178 km, 2h28m), Bydgoszcz (212 km, 3h8min).

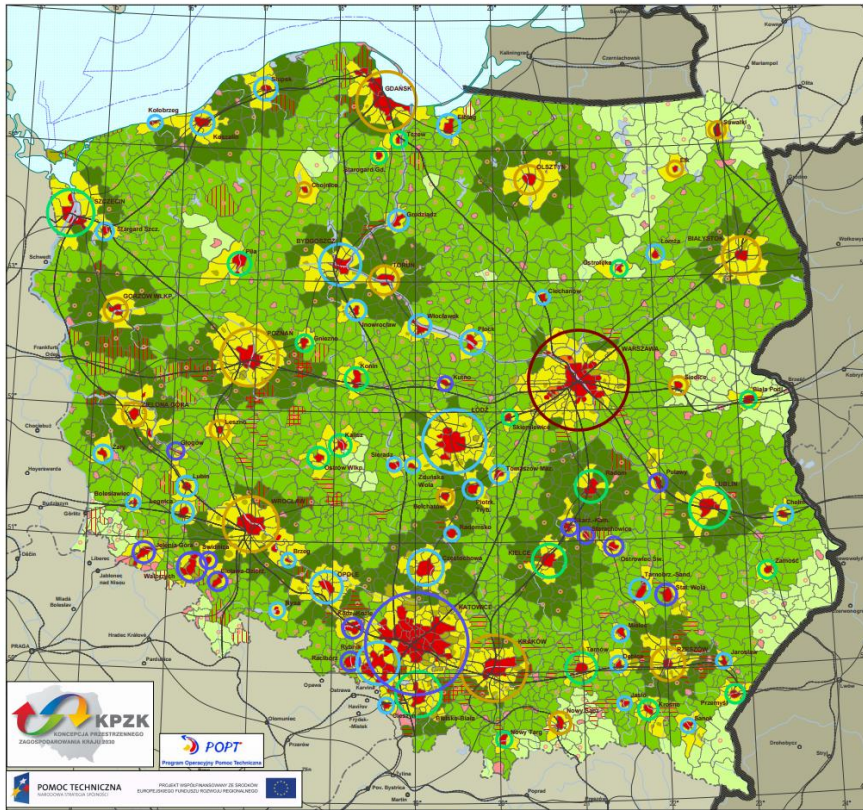
Nazwa miasta	Odległość	Czas dojazdu
	km	min
Kołobrzeg	80,4	85
Białogard	66,7	70
Połczyn Zdrój	97,2	95
Szczecinek	104	92
Lębork	104	78

Tabela 6. Miejscowości znajdujące się w Strefie III zewnętrznego obszaru rozpraszającego

Rysunek 7. Miejskie i wiejskie obszary funkcjonalne

W 2012 roku Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Jest to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski. Jego celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie. Na podstawie zawartych tam danych można zidentyfikować Gminę wiejską Darłowo w wiejskich obszarach funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych.

MAPA 4
MIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE

Skala 1:2 500 000
0 25 50 75 100 km

Delimitacja według P. Korallego i P. Śleszyńskiego (ESPON 1.4.3, 2006, z późniejszymi modyfikacjami)

Rdzeń miasto Strefa zewnętrzna
wielka wieś miasto wieś

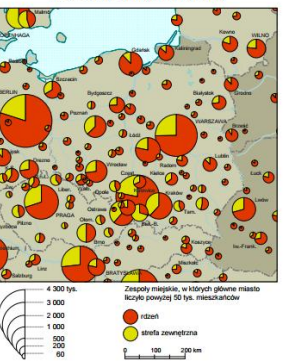
● inne miasta (gminy miejskie i miasta w gminach miejsko-wiejskich)

3 000 tys.
1 000
750
400
200
100

Liczba mieszkańców (2010) i zmiany w latach 2002-2008
2000-2008, 2000+100
105-108
101-105
99-101
95-99
90-95

Inne gminy o wysokiej urbanizacji
przełazowej demograficzno-ekonomicznej

Minimalny czas dojazdu samochodem do centrów 23 ośrodków regionalnych w godzinach szczytu
45 90 minut

MAPA 6
DOJAZDY DO PRACY NAJEMNEJ

Skala 1:2 500 000
0 25 50 75 100 km

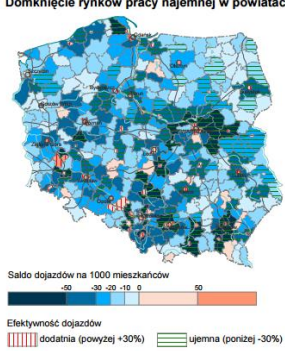
Należenie wyjeżdżających ogółem do pracy na 1000 mieszkańców (2006)
1 20 40 60 80 100 120 140 160 180 200

Liczba przyjeżdżających do miast wojewódzkich ogółem
187 tys. osób
60
30
15
4

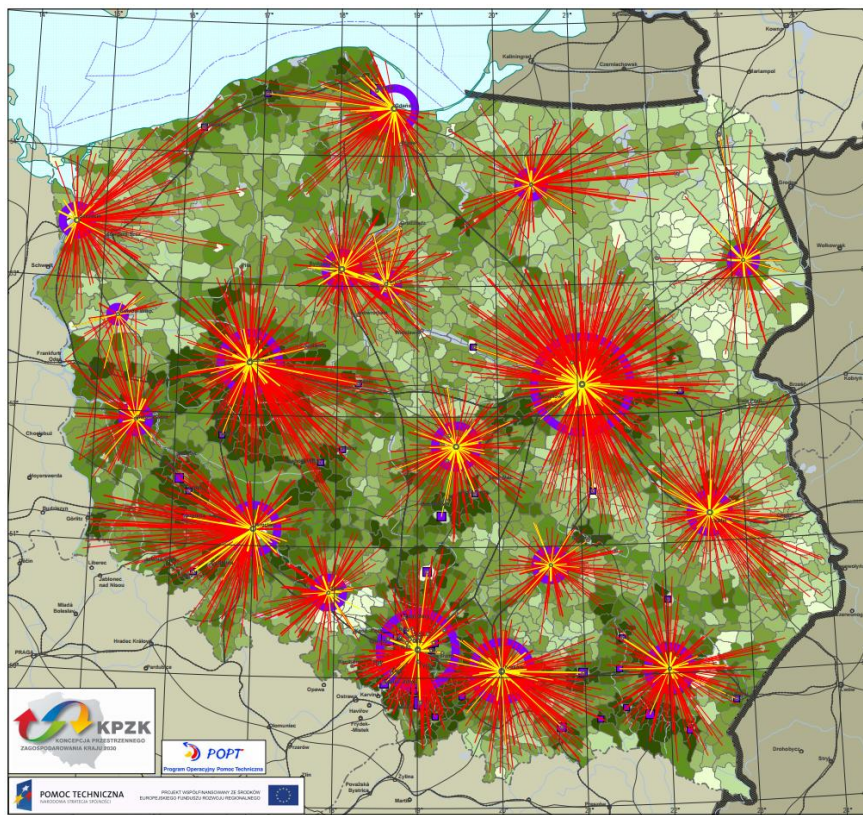
Inne miasta, do których przyjeżdżało powyżej 5 tys. osób
5-10 10-20 20-25 tys.

Kierunki i wielkość strumieni ruchu przyjeżdżających do pracy najemnej w miastach wojewódzkich (tylko w obrębie obszaru danego województwa z powodu braku pełnych danych macierzowych)
25-50 51-100 101-250 251 i więcej osób
przyjeżdżający wyjeżdżający

Domknięcie rynków pracy najemnej w powiatach

Rysunek 8. Funkcjonalne obszary miejskie (Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 2014)

Opracowano w Instytucie Geografii i Przemysłowego Zagospodarowania PAN pod kierunkiem P. Śleszyńskiego dla Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

Rysunek 9. Dojazdy do pracy najemnej. (Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 2014) (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2012)

Konkurenci zewnętrzni

Otoczenie konkurencyjne gminy wiejskiej Darłowo stanowią gminy przedstawione w tab. 8 W oparciu o dane statystyczne (Główny Urząd Statystyczny, 2014) sporządzone zostało zestawienie wybranych parametrów społeczno-gospodarczych charakteryzujące gminy będące bezpośrednimi konkurentami gospodarczymi Gminy Darłowo.

Miejscowość	Powierzchnia [km ²]	Ludność	Dochody gminy na 1 mieszkańca	Bezrobocie [%]	Podmioty gosp. w REGON	WKG [%]
Mielno (G. W)	62	5056	7 508 zł	11,50%	1429	184,52
Darłowo (G. M)	20	14229	3 554 zł	12,60%	1990	39,45
Postomino (G. W)	227	7079	5 003 zł	11,40%	601	37,26
Darłowo (G. W)	269	8030	4 897 zł	12,90%	731	34,56
Malechowo (G. W)	227	6585	3 821 zł	11,90%	491	23,94
Sianów (G. M/W)	227	13758	3 148 zł	13,10%	1363	23,81
Sławno (G. W)	284	9034	3 454 zł	14,80%	648	16,74

Tabela 7. tabela wybranych parametrów statystycznych gmin, konkurentów wraz z wyliczoną wartością Współczynnika Konkurencyjności Gospodarczej gmin.

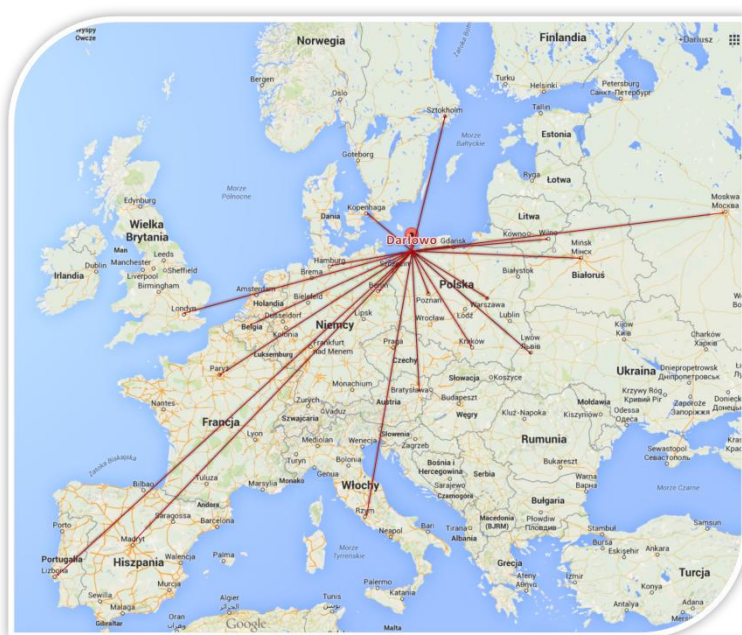

Rysunek 10. Pozycja konkurencyjna gminy wiejskiej Darłowo na podstawie wartości Współczynnika Konkurencyjności Gospodarczej sąsiednich gmin.

Dostępność komunikacyjna

Zagadnienie zostało szczegółowo omówione w rozdziałach 1.2 do 1.4

Miasto	linia	droga	czas
	kilometry		godz.
Szczecin	163	198	3
Gdańsk	145	176	2,5
Poznań	227	269	4
Berlin	287	342	4
Hamburg	426	621	6
Wrocław	370	442	6,5
Warszawa	385	477	6
Kopenhaga	285	656	8,5
Kraków	536	709	8,5
Wiedeń	691	1019	10,5
Bruksela	875	1109	10,5
Wilno	574	737	10
Lwów	709	915	11
Mińsk	723	915	11
Paryż	1099	1400	13
Londyn	1116	1444	14
Sztokholm	556	1300	15
Rzym	1415	1870	17,5
Moskwa	1375	1638	20,5
Madryt	2031	2665	25
Lizbona	2405	3126	29

Rysunek 11. Dostępność komunikacyjna gminy Darłowo

Analiza położenia

Gmina Darłowo leży na terenie Wybrzeża Słowińskiego i Równiny Słupskiej, które stanowią część Pobrzeża Zachodniopomorskiego, elementu składowego Pobrzeża Pomorskiego. Wybrzeże Słowińskie ma powierzchnię bardzo urozmaiconą, znajdującą się w strefie wzajemnego oddziaływania lądu i morza. Strefę brzegową tworzą tu zarówno strome klify, jak i systemy barierowo-wydmowe. Za nimi występują wzgórza moreny spiętrzonej o wysokości względnej 15–20 m, nieczynne fragmenty dolin fluwioglacjalnych i rzecznych oraz jeziora przybrzeżne z towarzyszącymi im równinami akumulacji biogenicznej. Powierzchnia Równiny Sławieńskiej jest mało urozmaiconą i na obszarze gminy Darłowo wznosi się do rzędnych 20–25 m n.p.m. Wyjątkiem jest północna jej część ze wzgórzami morenowymi (Wzgórza Barzowickie), o bardzo urozmaiconej rzeźbie, które w rejonie Zakrzewa osiągają rzędnię 45 m n.p.m., koło Kopnicy około 50 m n.p.m., a na wschodniej granicy gminy, koło Barzowic – 72 m n.p.m. (Barzowicka Góra).

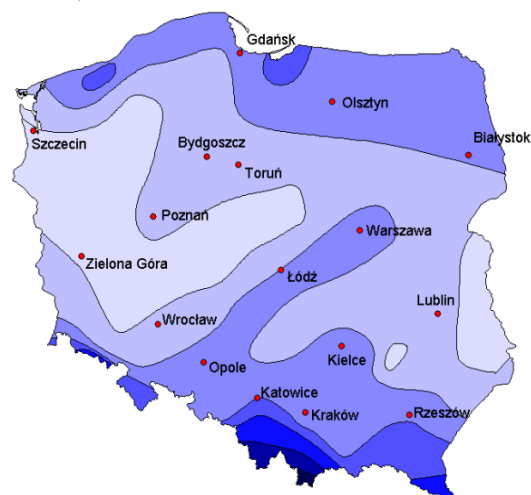
Klimat:

Gmina wiejska Darłowo leży w strefie klimatu umiarkowanego ze zróżnicowanym wpływem klimatu morskiego a lądowego. Jest to efekt ścierania się mas wilgotnego powietrza z nad Atlantyku z suchym powietrzem z głębi kontynentu euroazjatyckiego. W efekcie klimat odznacza się dużą zmiennością pogody i znacznymi wahaniami w przebiegu pór roku w następujących po sobie latach. Generalnie na obszarze, na którym położona jest gmina Darłowo mamy do czynienia z przewagą klimatu umiarkowanego morskiego z łagodnymi, wilgotnymi zimami i chłodnymi latami ze sporą ilością opadów. Istotny wpływ na klimat w tym rejonie ma bezpośrednia bliskość Morza Bałtyckiego.

Ilość dni z zachmurzeniami waha się między 60% a 70%, czyli jest dość duże. Zachmurzenie stwarza możliwość wystąpienia opadów. Średnia liczba dni pochmurnych, czyli takich gdy zachmurzenie

Rysunek 13. Podział terytorium Polski na strefy klimatyczne. Na podstawie PN-EN 12831:2006

Rysunek 12. Wielkość rocznych opadów (2003)

jest większe niż 80%, wynosi 120-160 dni w roku, dni pogodnych (zachmurzenie mniejsze niż 20%) jest 30-50. Przy przeważających wiatrach z kierunków zachodnich opady roczne wahają się od 400 do 750 mm.

Gmina, zgodnie z klasyfikacją wprowadzoną normą PN-EN 12831:2006 znajduje się w I Strefie klimatycznej, dla której:

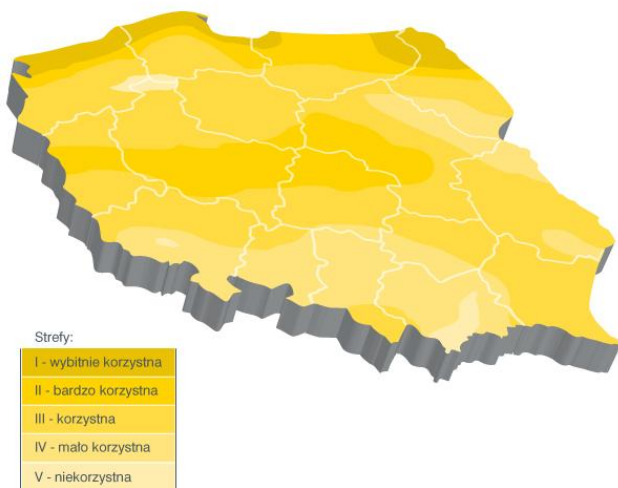
- projektowa temperatura zewn. = -16°C
- średnia roczna temp. zewn. = 7,7°C
- średnia temp. roczna = 7,5 - 7,8°C
- średnia temp. okresu V-VII = 13,5°C
- Σ opadów atmosfer.= 550 - 650 mm
- okres wegetacyjny = 215 - 218 dni
- dni z pokrywą śniegu = 35 - 45
- głębokość przemarzania $h_z=0,80m$

Wiosną przeważają suche i często mroźne wiatry północno-wschodnie i wschodnie. W lecie przeważają chłodne, przynoszące deszcze wiatry zachodnie i północno-zachodnie, a jesienią ciepłe wiatry południowo-zachodnie.

Średnie nasłonecznienie.

Zasoby słoneczne są podobne do istniejących w Niemczech czy Francji, co wynika z położenia na takiej samej szerokości geograficznej. Roczna suma napromieniowania wynosi około 1000 kWh/m². Oznacza to, że z systemu o nominalnej mocy 1kWh można w optymalnych warunkach uzyskać około 900-950 kWh energii elektrycznej rocznie. Ilość uzyskanej energii zależy od usytuowania systemu, nachylenia ewentualnych przeszkód przesłaniających promienie słoneczne oraz warunków pogodowych.

Wybitnie korzystne warunki wiatrowe powodują dużą presję inwestycyjną na budowę farm

Rysunek 14. Średnie nasłonecznienie w Polsce.

elektrowni wiatrowych.

Przestrzeń gminna

Strefy funkcjonalne

Obszar Gminy Darłowo pod względem podziałów obszarów funkcjonalnych zalicza się do obszarów nie wymagających specjalnego wsparcia procesów rozwojowych. W związku z tym gmina posiada możliwość samodzielnego rozwoju i udziału w postępującej integracji funkcjonalnej z najważniejszymi ośrodkami miejskimi.

Bliskość Koszalina i dobre połączenia komunikacyjne z miastem powodują, że gmina znajduje się w strefie bezpośredniego oddziaływania jego potencjału rozwojowego. Oprócz prorozwojowych funkcji wynikających z takiej lokalizacji można zaobserwować pewne negatywne konsekwencje. W gminie zauważalne jest zjawisko suburbanizacji, w tym również suburbanizacji funkcjonalnej, jak i zjawisko zatracania pierwotnych funkcji wiejskich na rzecz zupełnie obcych dla tych jednostek funkcji miejskich. Ponadto wyraźny jest również napływ ludności miejskiej na tereny wiejskie, co powoduje liczne konflikty społeczne i kulturowe. Codzienne dojazdy do pracy pomiędzy ośrodkiem miejskim a obszarami wiejskimi powodują nasilanie się zjawiska chronicznego zwiększania się natężenia ruchu środków transportu od przepustowości wykorzystywanej przez nie infrastruktury. W związku ze zdiagnozowaną sytuacją w gminie Darłowo należy koncentrować się na następujących kierunkach:

- wzmocnienia powiązań funkcjonalno-przestrzennych z głównym ośrodkiem miejskim;
- poprawy dostępności komunikacyjnej, zwłaszcza poprzez poprawę działania systemu komunikacji zbiorowej;
- przeciwdziałania negatywnym skutkom suburbanizacji i nieefektywnemu rozpraszaniu zabudowy o ograniczonej dostępności komunikacyjnej i infrastrukturalnej;
- ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego przed chaosem inwestycyjnym;
- zapobieganiu marginalizacji funkcji rolniczej, ochrony gleb przed zanieczyszczeniem oraz nieuzasadnionemu przekształcaniu gruntów rolnych pod inne funkcje;
- wspierania działalności gospodarczej towarzyszącej produkcji rolnej;
- zrównoważonego rozwoju funkcji pozarolniczych;
- utrzymania lokalnych więzi społecznych i przeciwdziałaniu segregacji społecznej i przestrzennej.

Układy osadnicze

Strukturę osadniczą obszaru gminy Darłowo cechuje nierównomierny rozkład liczebności mieszkańców w poszczególnych miejscowościach. Dominantę stanowi Darłowo. Układ taki określany jest mianem monocentrycznego układu osadniczego. Układ osadniczy gminy Darłowo cechuje się niekorzystną siecią osadniczą o znacznym stopniu rozproszenia siedlisk ludzkich, relatywnie niską gęstością zaludnienia oraz wciąż niewystarczającą dostępnością infrastruktury usług publicznych dla mieszkańców gminy. Znaczna część mieszkańców gminy, w tym zwłaszcza terenów najstąbiej zaludnionych, ma utrudniony dostęp do podstawowych funkcji publicznych, w tym infrastruktury zdrowotnej, opieki specjalistycznej i społecznej. Konsekwencją tego stanu rzeczy jest pogłębianie zjawiska wykluczenia społecznego kolejnych grup mieszkańców gminy.

Największe miasta Koszalińsko – Kołobrzeko – Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego (KKBOF) – Koszalin i Kołobrzeg, są motorami rozwoju społeczno-gospodarczego dla obszaru KKBOF – tam

koncentrują się podmioty gospodarcze i rozwija się przedsiębiorczość, to również główne ośrodki usługowe na obszarze KKBOF, których siła oddziaływania wykracza poza granice administracyjne tych miast.

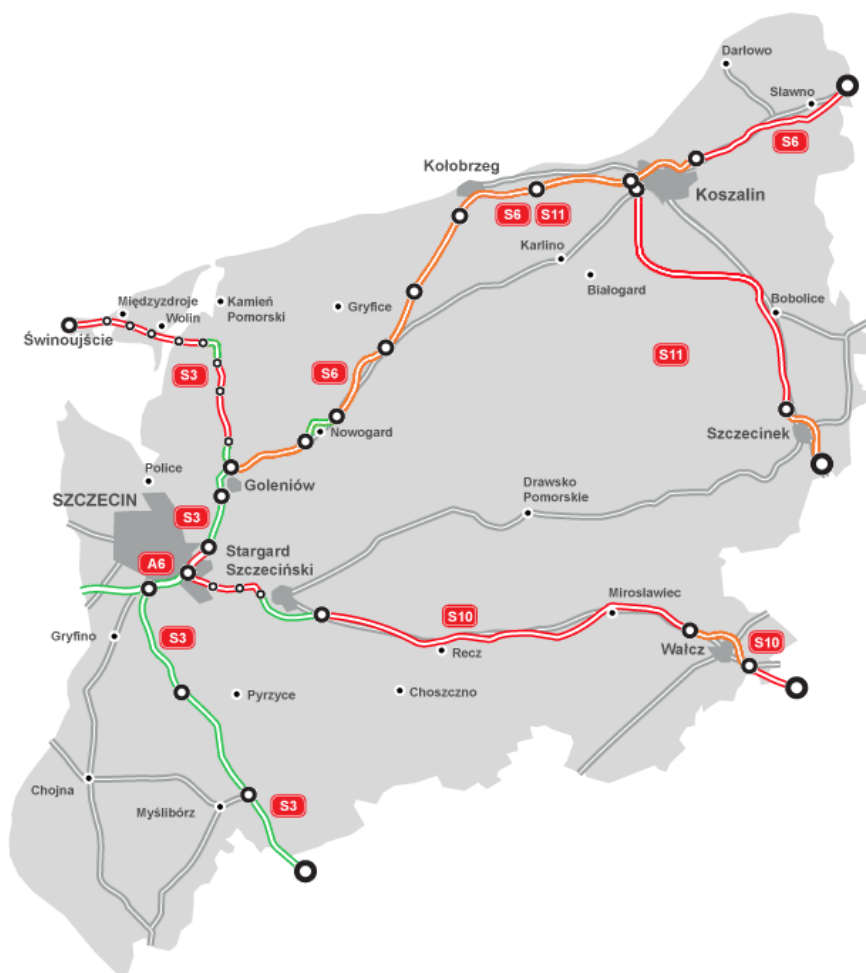
Układy komunikacyjne

Obszar gminy przecina droga krajowa nr 37 o długości 14,5 km, która łączy port w Darłowie z drogą krajową nr 6 będącą połączeniem niezbędnym dla ruchu osobowo-towarowego między Szczecinem a Trójmiastem.

Przez gminę Darłowo prowadzą dwie drogi wojewódzkie:

- nr 203, która łączy Darłowo z Koszalinem (37 km) oraz z Ustką (38 km)
- nr 205 prowadzi do Darłowa (3 km), Sławna (22km) i Bobolic (80,5 km).

Czynne jest też połączenie kolejowe na odcinku Sławno – Darłowo (obecnie wykorzystywane jedynie dla przewozów towarowych) oraz Szczecin – Gdynia. W gminie funkcjonują 3 stacje: Sińczyca, Nowy Jarosław i Wiekowo.

Rysunek 15. Mapy dróg krajowych województwa zachodniopomorskiego (GDDKiA Szczecin, 2015)

W zdecydowanej większości, sieć dróg powiatowych została ukształtowana historycznie, w czasach, gdy na tych drogach samochód był rzadkością. Część tych dróg wybudowano 30 – 40 lat temu, dużym wysiłkiem zorganizowanych wówczas zarządów dróg powiatowych, przy olbrzymim braku podstawowych materiałów i odpowiednich maszyn drogowych. Stąd drogi te zostały ukształtowane w sposób nie zawsze odpowiadający obecnym potrzebom komunikacyjnym. Ówczesna budowa dróg miała inne znaczenie niż obecnie. W wielu przypadkach było to pierwsze twarde połączenie wielu miejscowości. Ważnym było, aby zapewnić możliwość dojazdu karetki pogotowia do chorego, zapewnienie komunikacji miejscowości w okresach złej pogody. W czasach dobrego finansowania dróg tych nie zdążono przebudować, z powodu koncentrowania wysiłku na sieci podstawowej. Ilość prac modernizacyjnych została zrealizowana w minimalnym, nie liczącym się zakresie. Stąd drogi te z reguły posiadają wąskie jezdnie, zaniedbane odwodnienie, tysiące drzew na poboczach. Jedyny wyraźniejszy efekt modernizacyjny tamtych lat, to przykrycie masą bitumiczną wszystkich odcinków o nawierzchni tłuczniowej oraz wielu odcinków brukowcowych.

Sieć dróg powiatowych na prawie całej długości nie odpowiada wysokim wymaganiom stawianym obecnie drogom publicznym w Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 1999 r. „Warunki techniczne jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie”. Są to drogi o nieprawidłowej geometrii, zbyt dużej dostępności /ilość zjazdów i skrzyżowań/, braku oddzielnej organizacji ruchu gospodarczego, powolnego i pieszego, a przede wszystkim, zdecydowanie zbyt niskiej nośności. Ponadto drogi te się charakteryzują: niebezpiecznymi i uciążliwymi zarówno dla mieszkańców, jak i użytkowników dróg, przejściami przez miejscowości, dużą liczbą nienormatywnych łuków poziomych i pionowych, brakiem dostatecznej widoczności na łukach i skrzyżowaniach, nieprawidłową konstrukcją wielu skrzyżowań, niewystarczającą szerokością jezdni i poboczy wielu odcinków, brakiem bezpiecznych ciągów pieszych i rowerowych, brakiem odpowiedniego odwodnienia, przede wszystkim w terenie zabudowanym, brakiem dostatecznej ilości miejsc postojowych i parkingowych. Sieć dróg powiatowych w gminie Darłowo realizuje funkcje komunikacji z gminami sąsiednimi (ZDP Kołobrzeg, 2014)

Elementy infrastruktury technicznej

Gmina Darłowo jest w różnym stopniu wyposażona w sieć wodociągową, kanalizacyjną oraz urządzenia oczyszczania ścieków. Aktualnie prowadzone są intensywne działania inwestycyjne mające na celu maksymalne skanalizowanie obszarów wiejskich, rozbudowa i modernizacja zbiorczych gminnych oczyszczalni przy spełnianiu obowiązujących dopuszczalnych wskaźników zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych. Wskaźnik dostępności do systemu wodociągowego w odniesieniu do ilości gospodarstw domowych na terenie gminy jest stosunkowo wysoki i wynosi średnio 95%, do systemu kanalizacyjnego – znacznie niższy i wynosi 15%. Ogólna długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi ok. 160 km. Na uwagę zasługuje również stosunkowo niski procent przyłączy kanalizacyjnych wobec przyłączy wodociągowych.

Na terenie gminy eksploatowane są grupowe lub wiejskie oczyszczalnie ścieków sanitarnych o dużym zróżnicowaniu przepustowości oraz wielkości obciążenia hydraulicznego, najczęściej niedociążone:

- oczyszczalnia Żukowo (dla miasta Darłowo), odpowiednio 4000 i 2000
- oczyszczalnia Cisowo, odpowiednio 40 i 40
- Wiekowo, odpowiednio 50 i 18
- Wicie, odpowiednio 100 i 100
- gminna oczyszczalnia ścieków w Rusku.

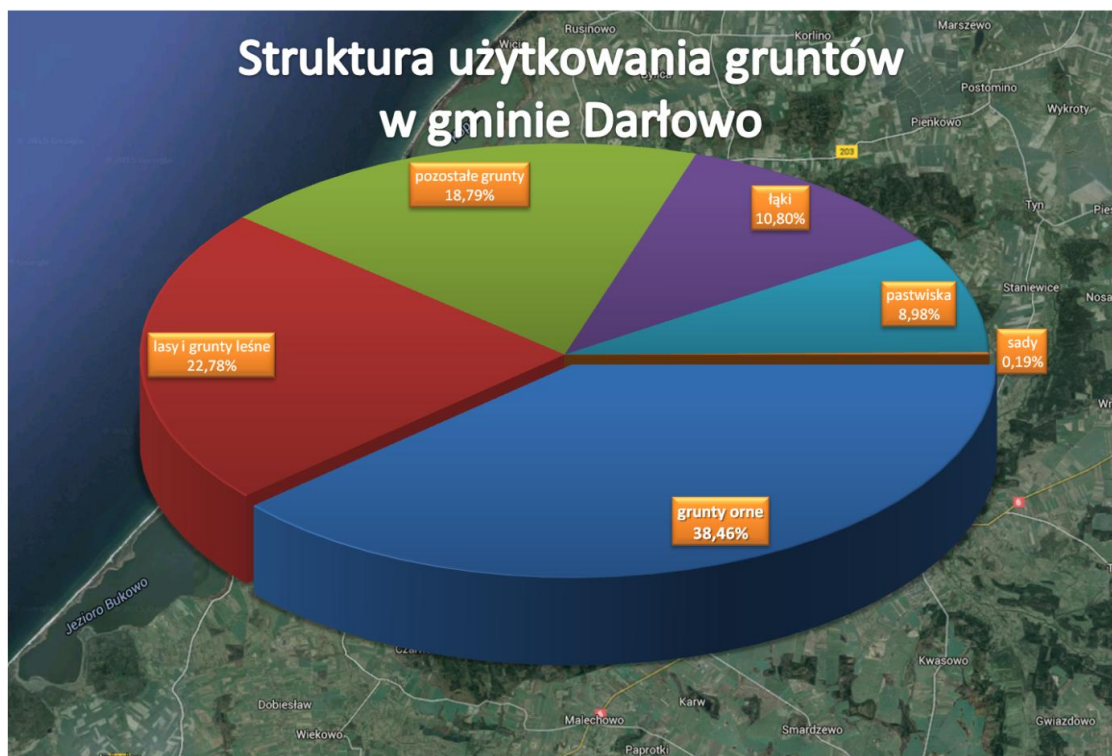
Struktura użytkowania terenów

Rodzaj użytkowania	Obszar	
	ha	udział w %
grunty orne	10379	38,46%
lasy i grunty leśne	6148	22,78%
pozostałe grunty	5071	18,79%
łąki	2913	10,80%
pastwiska	2423	8,98%
sady	50	0,19%
powierzchnia gminy	26984	100%

Przeważającym sposobem użytkowania gruntów w gminie to użytkowanie rolne.

Lasy i grunty leśne zajmują 22,78% powierzchni gruntów w całej gminie Darłowo.

Tabela 8. Struktura użytkowania terenów.

Wykres 2. Struktura użytkowania gruntów w gminie Darłowo

2.4. Ochrona dziedzictwa kulturowego

Dziedzictwo kulturowe to ważny czynnik życia i działalności każdego człowieka. Stanowi ono dorobek materialny i duchowy poprzednich pokoleń, jak również dorobek naszych czasów. Oznacza wartość – materialną lub niematerialną – przekazaną przez przodków. Zawiera w sobie wszystkie skutki środowiskowe wynikające z interakcji pomiędzy ludźmi a otoczeniem na przestrzeni dziejów. Obszar gminy Darłowo podlegał po II wojnie światowej procesowi repatriacji, przeniesienia mieszkańców Polski kresów wschodnich na ten obszar. Spowodowało to z jednej strony transpozycje części dziedzictwa kulturowego z obszarów zamieszkiwania przed migracją, a z drugiej strony znaczną degradację dziedzictwa kulturowego wysiedlonych autochtonów. Naturalne zjawisko asymilacji kulturowej w fazę rozwoju wkroczyło stosunkowo niedawno wspomaganie środkami z Unii Europejskiej i zidentyfikowaniem walorów prorozwojowych dla gminy.

Istotne dla gminy obiekty kultury materialnej:

- gotycki kościół w Barzowicach pw. św. Franciszka z Asyżu
- gotycki kościół w Bukowie Morskim pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa (polskokatolicki)
- kościół w Cisowie z gotycką wieżą (XV w.)
- kościół w Dobiesławiu (XV w.)
- kościół w Domasławicach
- kościół w Jeżycach
- kościół w Kowalewicach
- kościół w Krupach (2. połowa XVII w.)
- park dworski w Palczewicach
- kościół w Starym Jarosławiu (XIX w.)
- kościół w Słownie (odbudowany w latach 70. XX w.)

Środowisko

Zasoby i walory środowiska

Ochrona przyrody

Na terenie Gminy Darłowo znajdują się następujące obszary objęte ochroną:

- rezerwat przyrody „Słowińskie Błota” obejmuje obszar około 145 ha. Utworzony został 26 września 2005r.. Uznawany za najpiękniejszy rezerwat w Polsce. Rezerwat ten stanowi torfowisko wysokiego typu bałtyckiego. Jest ono najlepiej zachowanym torfowiskiem w Polsce, a nawet w Europie. Na terenie tym występuje około 37 gatunków roślin naczyniowych, 41 gatunków mszaków i 45 gatunków porostów. Obszar ten jest chroniony w ramach projektu „Ochrona bałtyckich torfowisk wysokich na Pomorzu.”

- jeden obszar chronionego krajobrazu „Koszaliński Pas Nadmorski” jego powierzchnia wynosi 4570,34 ha. W skład tego obszaru wchodzi: pas pradoliny nadmorskiej wraz z jeziorami przybrzeżnymi (Jamno, Bukowo, Kopań), równinę polodowcową, przecinaną przybrzeżnymi rzekami (Parsętą, Grabową, Wieprzą) oraz leżące na wschód od Koszalina pasmo wzgórz morenowych.

- obszary objęte programem Natura 2000:

- ostoja siedliskowa PLH320059 „Jezioro Kopań”
- ostoja siedliskowa PLH 320041 „Jezioro Bukowo”
- ostoja siedliskowa PLH 220038 „Dolina Wieprzy i Studnicy”
- ostoja siedliskowa PLH 320016 „Słowińskie Błota”

Atrakcyjność przyrodnicza

Na terenie Gminy Darłowo znajduje się wiele pomników przyrody. Są to między innymi:

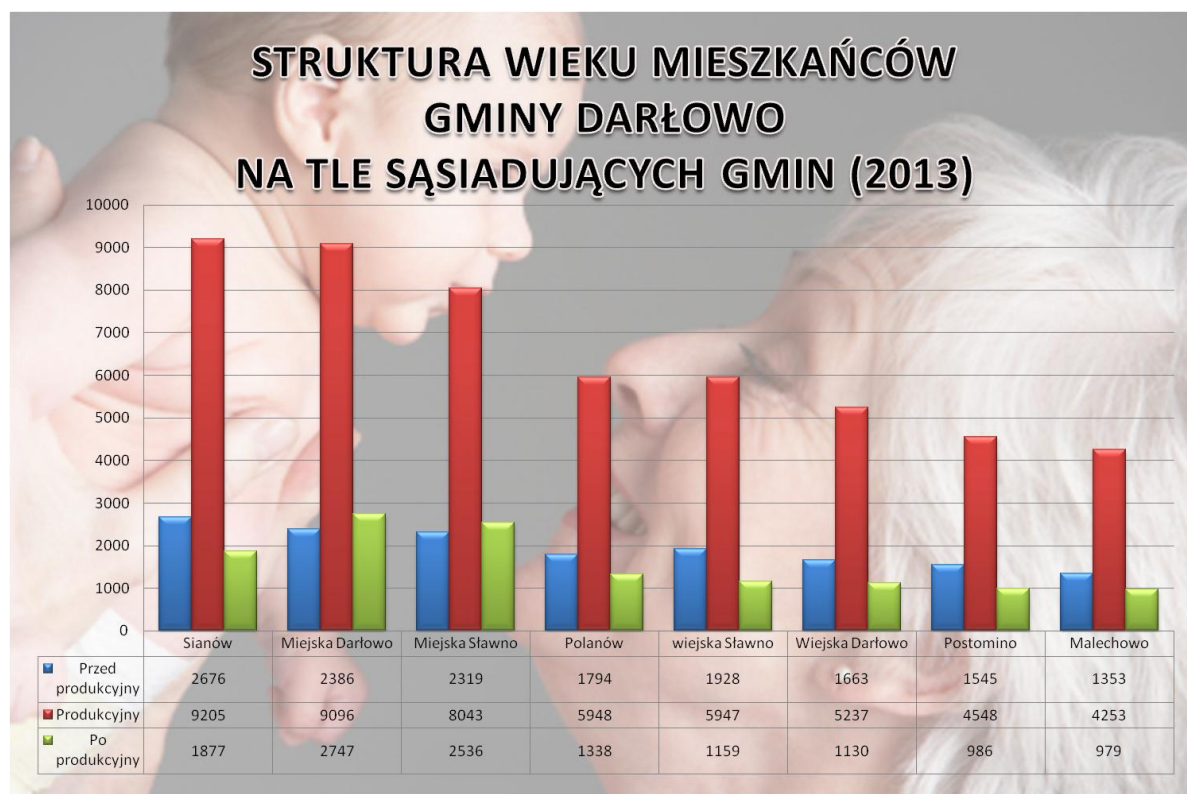
Nazwa przedmiotu poddanego ochronie	Miejscowość
Dąb szypułkowy i buk zwyczajny zrosnięte konarami o \varnothing 450 i 220 cm	Nowy Kraków
Cis pospolity o \varnothing 60 cm i wysokości 8 m	Nowy Kraków
2 buki zwyczajne o \varnothing 440 i 460 cm oraz 2 dęby szypułkowe o \varnothing 330 i 450 cm	Nowy Kraków
Grupa drzew (2 lipy drobnoliściaste o obwodzie 388 i 340 cm, dąb szypułkowy o \varnothing 290 cm, 2 świerki pospolite o \varnothing 190 i 240 cm)	Domasławice
Grupa drzew (8 lip drobnoliściastych o \varnothing 250-312 cm)	Krupy
Jesion wyniosły o \varnothing 278 cm	Jeżyce
Lipa drobnolistna o \varnothing 285 cm	Słwinie
Aleja lipowa (14 lip drobnoliściastych o obwodzie 175-250 cm, 2 lipy o \varnothing 320 i 430)	Słwinie
Grupa drzew (6 lip drobnoliściastych o \varnothing 250-440 cm, kasztanowiec zwyczajny o \varnothing 302 cm, klon, jawor o \varnothing 243 cm)	Stary Jarosław
Grupa drzew (2 jesiony wyniosłe o obwodzie 325 i 330 cm, 2 lipy drobnoliściaste o \varnothing 340 i 545 cm)	Barzowice

Grupa drzew (3 jesiony wyniosłe o \varnothing 230-250 cm, 2 jesiony wyniosłe odmiana zwisająca o \varnothing 230-250 cm, 3 dęby szypułkowe o \varnothing 230-250 cm, klon zwyczajny o \varnothing 320 cm, kasztanowiec zwyczajny o \varnothing 245 cm, lipa drobnolistna o \varnothing 230 cm)	Cisowo
pojedyncze drzewa (4 dęby szypułkowe o \varnothing 440,340,410,340cm)	Nowy Kraków
pojedyncze drzewa (lipa drobnolistna o \varnothing 582 cm, 1 buk pospolity odm. czerwono listnej o \varnothing pnia 325cm)	Bukowo Morskie
1 jesion wyniosły o \varnothing 283 cm	Dąbki

Spółeczność lokalna

Charakterystyka demograficzna

Gminę Darłowo zamieszkuje 8030 osób (Główny Urząd Statystyczny, 2014)

Wykres 3. Struktura wieku mieszkańców na tle sąsiadujących gmin (GUS 2013)

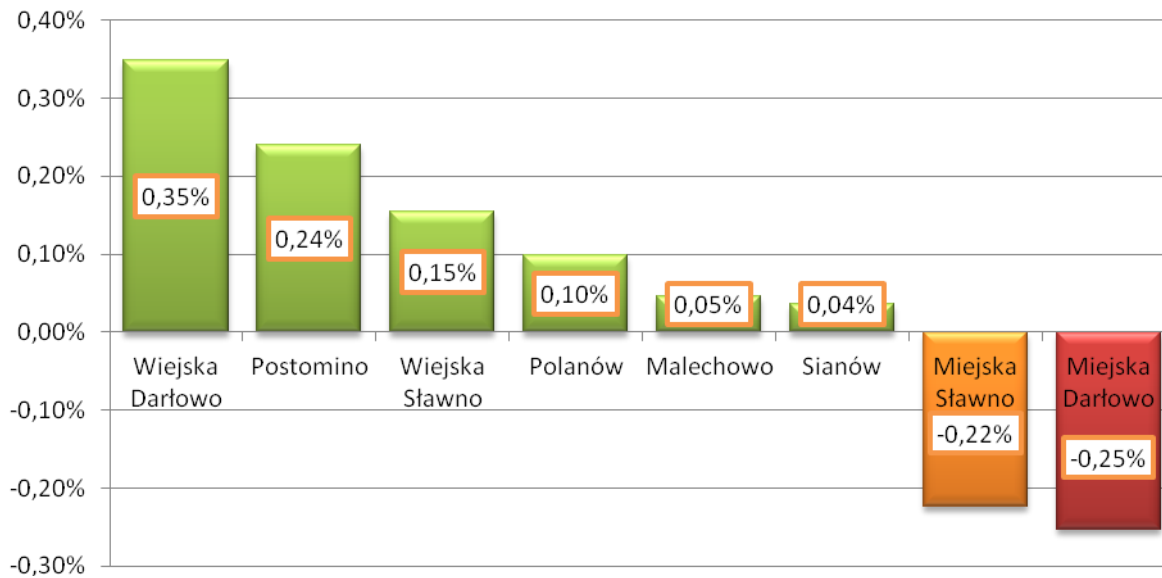
Gmina	Przed produkcyjny	Produkcyjny	Po produkcyjny	WZ
wiejska Sławno	0,32419707	1	0,19488818	0,129309
Postomino	0,33970976	1	0,21679859	0,122911
Wiejska Darłowo	0,31754821	1	0,21577239	0,101776
Malechowo	0,31812838	1	0,23019045	0,087938
Sianów	0,29071157	1	0,20391092	0,086801
Polanów	0,30161399	1	0,22494956	0,076664
Miejska Sławno	0,28832525	1	0,31530523	-0,02698

Miejska Darłowo	0,2623131	1	0,30200088	-0,03969
-----------------	-----------	---	------------	----------

Tabela 9. Wartość współczynnika zastąpienia WZ na tle sąsiednich gmin.

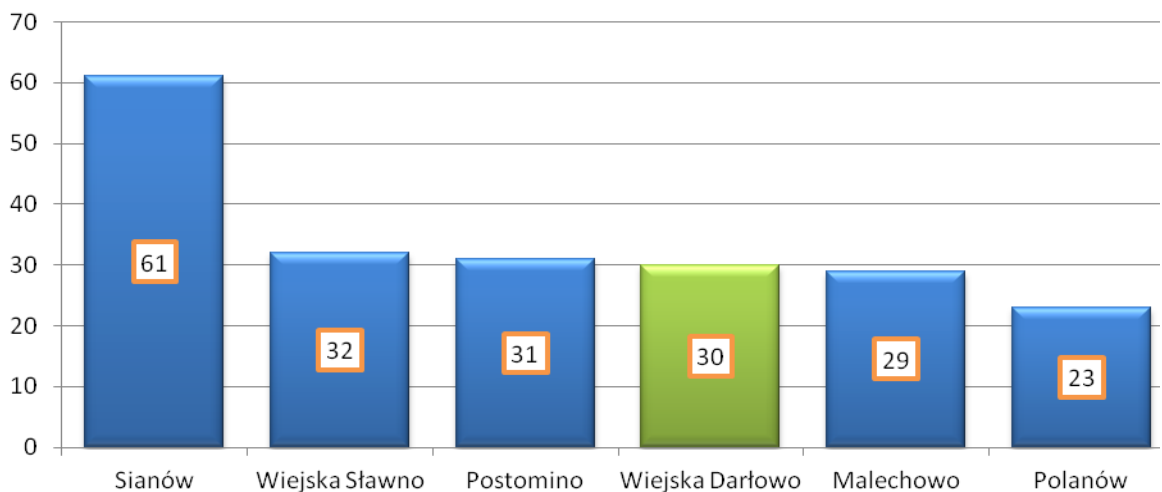
Na tle sąsiednich gmin Darłowo wykazuje wysoki dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego.

Przyrost naturalny na tle sąsiednich gmin

Wykres 4. Przyrost naturalny w gminie Darłowo na tle sąsiednich gmin (GUS 2014)

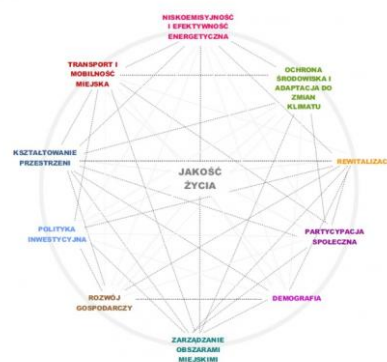
Gęstość zaludnienia na tle sąsiednich gmin wiejskich (os./km²)

Wykres 5. Gęstość zaludnienia na 1 km² (GUS 2014)

Jakość życia

Na jakość życia wpływają m.in. takie obszary tematyczne jak: materialne warunki życia, zdrowie, edukacja, aktywność ekonomiczna, czas wolny i relacje społeczne, osobiste bezpieczeństwo, jakość państwa i podstawowe prawa, a także jakość środowiska naturalnego w miejscu zamieszkania. Pomiar dobrobytu subiektywnego obejmuje natomiast postrzeganą jakość życia, tzn. satysfakcję, jaką ludzie czerpią z różnych jego aspektów oraz z życia jako całości, a także elementy dotyczące odczuwanych stanów emocjonalnych oraz systemu wartości.

Rysunek 16. Obszary wpływające na jakość życia.

	Przestrzeń	Samorząd	Element zagospodarowania	
Organizacja życia społecznego	Zgodność planów rozwoju z potrzebami mieszkańców	Konsultacje społeczne Planowanie przestrzenne Inwestycje	Przestrzeń publiczna	Skwery, parki, place
	Wykorzystanie środków publ. na cele inwestycyjne		Obiekty użyteczności publicznej	Urząd, klub
Warunki ekologiczne	Jakość środowiska naturalnego Zasoby przyrodnicze	Planowanie przestrzenne Kształtowanie zachowań ludności inwestycje	Tereny neutralne	Lasy, łąki, jeziora
			Infrastruktura techniczna	Sieci energetyczne, ciepłownicze, gazowe
			Infrastruktura drogowa	Ulice, place, parkingi
			Transport publiczny	Przystanki stacje tory
Warunki pracy	Dostępność i różnorodność miejsc pracy	Planowanie rozwoju Planowanie przestrzenne	Tereny i obiekty związane z działalnością gosp.	hale produkcyjne, place składowe
			Infrastruktura techniczna	Sieci napowietrzne, stacje transformatorowe
			Infrastruktura drogowa	Ulice, miejsca parkingowe, place manewrowe
			Transport publiczny	Przystanki, stacje, tory
Warunki zamieszkania	Jakość i standard mieszkania	Planowanie rozwoju Planowanie przestrzenne inwestycje	Budownictwo mieszkaniowe	Domy jednorodzinne, budynki wielorodzinne,
	Jakość środowiska zamieszkania		Obiekty infrastruktury społecznej	Szkoły, przychodnie, parki
Czas wolny	Dostępność do miejsc kultury, miejsc rekreacji	Planowanie rozwoju Planowanie przestrzenne inwestycje	Obiekty kultury	Biblioteka, klub
			Obiekty sportowe i rekreacyjne	Boiska, korty, ścieżki rowerowe

Tabela 10. Działania samorządu na poziom jakości życia mieszkańców.

Sytuacja ekonomiczna rodzin

Wykres 6. Dochód na 1-go mieszkańca w porównaniu z sąsiednimi gminami

Jakość i estetyka przestrzeni publicznej

Jakość przestrzeni publicznej w gminie Darłowo, rozumianej jako obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych, takiej jak: drogi i ulice, place miejskie czy różne stale dostępne budowle i budynki stanowiące własność publiczną, jest wysoce zróżnicowana w poszczególnych miejscowościach i pozostawia wiele do życzenia. Niezaprzeczalnym walorem specyficznego przestrzeni publicznej w gminie są występujące na tym obszarze formy krajobrazu przyrodniczego.

Bezpieczeństwo publiczne

Tereny Gminy Wiejskiej Darłowo objęte są rewirem dzielnicowym Komisariatu Policji w Darłowie, który podlega Komendzie Powiatowej w Sławnie. Gmina położona jest w strefie nadgranicznej i stanowi obszar działania placówki Straży Granicznej w Darłowie z Morskiego Oddziału SG. Stanowi obszar właściwości Sądu Rejonowego w Koszalinie i Prokuratury Okręgowej w Sławnie. Usługi w zakresie ochrony osób i mienia oferują trzy agencje posiadające biura na terenie miasta Darłowo.

W celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, uchwałą Rady Gminy numer XLV/398 z dnia 24 kwietnia 1998 została powołana Straż Gminna w Darłowie.

Komendantowi podlega 3 strażników oraz 1 pracownik biurowy. Oprócz zadań, które nie mogą być realizowane przez Policję, realizują liczne zadania edukacyjne np.: "razem bezpieczniej", "bezpieczne wakacje".

Siedziba zlokalizowana jest w budynku stanowiącym własność Gminy Wiejskiej Darłowo. Samochód straży gminnej został zakupiony ze środków własnych gminy, podobnie jak sprzęt i wyposażenie, w tym: środki łączności bezprzewodowej, środki przymusu zgodne z przepisami i sprzęt do wyłapywania zwierząt.

Liczba interwencji w roku 2014 to 494, w tym 466 drogowych i 28 innych, zakończonych nałożeniem 388 mandatów i udzieleniem 104 pouczeń oraz 2 wniosków do Sądu.

Straż gminna prowadzi wspólne patrole wraz z Policją, posiada stały punkt pomiaru prędkości zlokalizowany na drodze powiatowej 203 w miejscowości Dąbki.

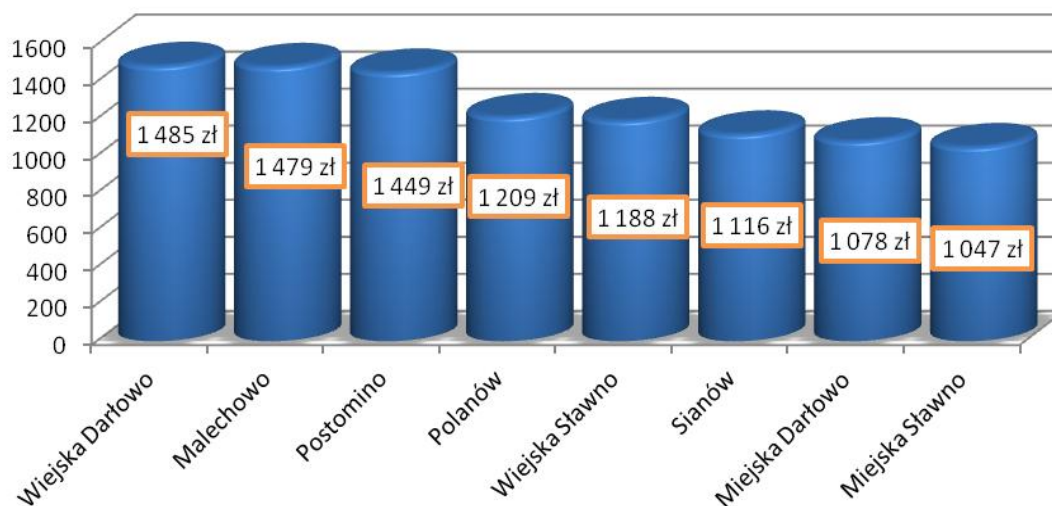
Główne problemy Straży Gminnej w Darłowie to:

- problem zwalczania nielegalnego deponowania odpadów
- problem bezdomnych i porzuconych zwierząt.

Na terenie gminy aktywnie działa dwanaście jednostek OSP. Do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego włączone są trzy jednostki tj.: OSP Stary Jarosław (od 1995 r.), OSP Domastawice i OSP Wiekowice (obydwie od 1997 r.). W akcjach są wspierane przez jednostki OSP: Barzowice, Bukowo Morskie, Cisowo, Dobiesław, Jeżyczki, Kowalewice, Krupy, Słowino i Sulimice. Stan wyposażenia i wyszkolenia odpowiada standardom, jednakże jednostki z mniejszych miejscowości są również wyposażone w sprzęt do usuwania skutków katastrof naturalnych (np.: pompy, w tym również szlamowe, pilarki). Organizowane są zawody służące sprawdzeniu umiejętności oraz koordynacji działania, które jednocześnie służą zapoznaniu mieszkańców ze sprawnością i zaangażowaniem ochotników pełniących zaszczytną służbę w OSP. Ponadto w ramach Powiatowej Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Sławnie na terenie miasta Darłowa działa posterunek wchodzący w skład Jednostki Ratowniczo Gaśniczej Sławno.

Edukacja

Wydatki na edukację na 1-go mieszkańca

Wykres 7. Wydatki na edukację na jednego mieszkańca w porównaniu z gminami sąsiadującymi (2013)

Placówka edukacyjna	Etatów nauczycieli i opiekunów	Gimnazjum ilość uczniów	Podstawowa ilość uczniów	Oddział przedszkolny (zerówka)	Uczniów razem
ZSS w Dobiesławiu	12,50	34	56	11	101
ZS Nr 2 w Starym Jarosławiu	24,36	67	138	36	241
Zespół Szkół w Dąbkach	24,21	52	85	19	156
ZS nr 4 w Kopnicy	20,12	43	88	30	161
ZSS w Jeżyczkach	17,82	30	70	31	131
ZSS w Słownie	14,5	29	69	20	118

Tabela 11. Wykaz placówek edukacyjnych w Gminie Darłowo

Mobilizacja społeczna

Przejawem mobilizacji społecznej jest wszelka aktywność oddolna i samoorganizacja społeczeństwa w celu osiągnięcia jakiegoś celu. Jest to jeden z najważniejszych czynników osiągnięcia lokalnego sukcesu.

Na terenie Gminy Darłowo działają następujące organizacje pozarządowe:

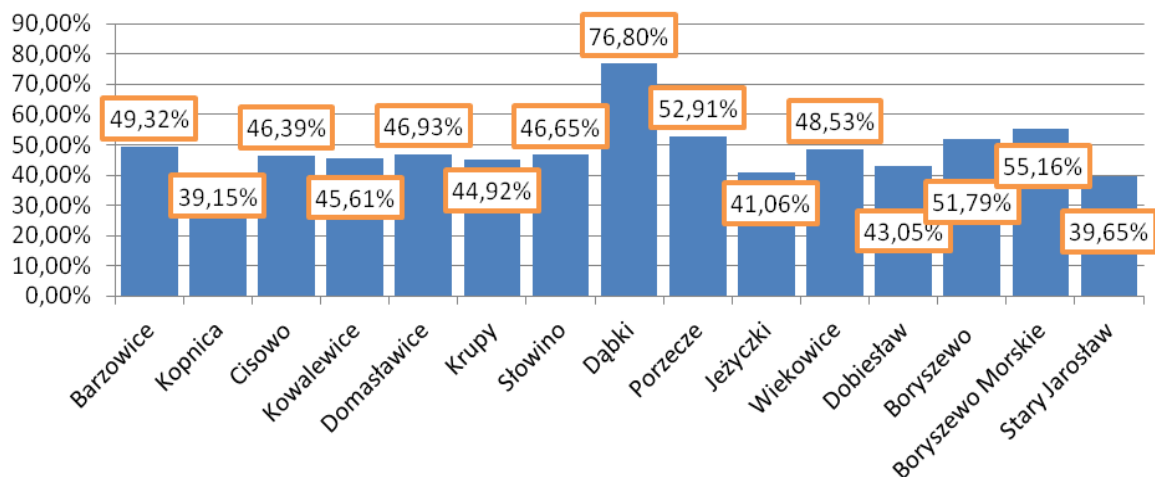
- 1) Darłowska Lokalna Grupa Działania w Dorzeczu Wieprzy, Grabowej i Unieści
- 2) Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Krajobrazu Ziemi Darłowskiej - „Budować Nie Niszczyć”
- 3) Stowarzyszenie Mieszkańców Ziemi Darłowskiej „ZGODA”
- 4) Stowarzyszenie „ODNALEŹĆ SIEBIE”
- 5) Stowarzyszenie „BŁĘKITNA FALA”

- 6) Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły w Dąbkach
- 7) Stowarzyszenie Rozwoju Miejscowości Barzowice w Barzowicach
- 8) Stowarzyszenie Rodzin Kresowych
- 9) Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły i Wsi w Słowniu „KU PRZYSZŁOŚCI”
- 10) Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły w Dobiesławiu i Wsi Dobiesław, Wiekowo, Wiekowice
- 11) Stowarzyszenie Rozwoju Szkoły „SZANSA”
- 12) Stowarzyszenie Rozwoju Miejscowości Wicie
- 13) Stowarzyszenie „NASZA WSPÓLNA CHATA”
- 14) Stowarzyszenie Agroturystyczne Ziemi Darłowskiej „ZAGRODA”
- 15) Stowarzyszenie Przyjaciół Uzdrowiska w Dąbkach
- 16) Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Oddział Darłowsko-Sławieński
- 17) Klub Kolarski „Ziemia Darłowska”
- 18) Uczniowski Klub Jeździecki „MUSTAFA” w Bobolinie
- 19) Piłkarski Klub Sportowy „WIEKOWIANKA” Wiekowo
- 20) Ludowy Klub Sportowy „PASSAT” Bukowo Morskie
- 21) Klub Sportowy Ludowy Zespół Sportowy KOWALEWICE
- 22) Klub LZS „Błękitni”
- 23) Klub LZS „Zieloni”
- 24) Klub LZS „Płomień-Jeżyczki”
- 25) Gminne Zrzeszenie LZS Darłowo- Sekcja Warcabowa
- 26) Uczniowski Klub Sportowy „STERNIK”
- 27) KS DARPOL
- 28) LZS Pobrzeże Słowino
- 29) Ochotnicza Straż Pożarna w Bukowie Morskim
- 30) Ochotnicza Straż Pożarna w Cisowie
- 31) Ochotnicza Straż Pożarna w Domasławicach
- 32) Ochotnicza Straż Pożarna w Krupach
- 33) Ochotnicza Straż Pożarna w Słowniu
- 34) Ochotnicza Straż Pożarna w Starym Jarosławiu
- 35) Ochotnicza Straż Pożarna w Sulimicach
- 36) Ochotnicza Straż Pożarna w Jeżyczkach
- 37) Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalewicach
- 38) Ochotnicza Straż Pożarna w Barzowicach
- 39) Ochotnicza Straż Pożarna w Wiekowicach
- 40) Ochotnicza Straż Pożarna w Dobiesławiu.

Aktywność Lokalna

W ostatnich wyborach na Prezydenta RP na 6900 uprawnionych do głosowania udział w wyborach wzięło 3493 osoby, co daje frekwencję wyborczą na poziomie 50, 62%, co jest wynikiem powyżej frekwencji w powiecie sławieńskim, gdzie frekwencja wyniosła 48, 60%, lecz wynik ten jest niższy od frekwencji w województwie zachodniopomorskim (51,05%). Większe poparcie uzyskał kandydat utożsamiany z Platformą Obywatelską (56, 45%), a drugie miejsce zajął kandydat startujący z poparciem Prawa i Sprawiedliwości (43,55%).

Frekwencja wyborcza w Obwodowych Komisjach Wyborczych w Gminie Darłowo w II turze wyborów Prezydenckich RP w 2015r.

W wyborach samorządowych w 2014 roku na terenie Gminy Darłowo zarejestrowało się 5 komitetów wyborczych. Frekwencja w tych wyborach wyniosła 65,11%.

W wyborach na Wójta Gminy Darłowo w pierwszej turze z wynikiem 64,47% mandat Wójta uzyskał Pan Radosław Głazewski z Komitetu Wyborczego Wyborców Nowa Gmina Darłowo.

Jednostki Budżetowe

Do jednostek budżetowych Gminy Darłowo zaliczają się:

- 1) Zespół Szkół nr 2 w Starym Jarosławiu
- 2) Zespół Szkół nr 3 w Dąbkach
- 3) Zespół Szkół nr 4 w Kopnicy
- 4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zakłady Budżetowe

Do zakładów budżetowych Gminy Darłowo zaliczony jest Gminny Zakład Użyteczności Publicznej.

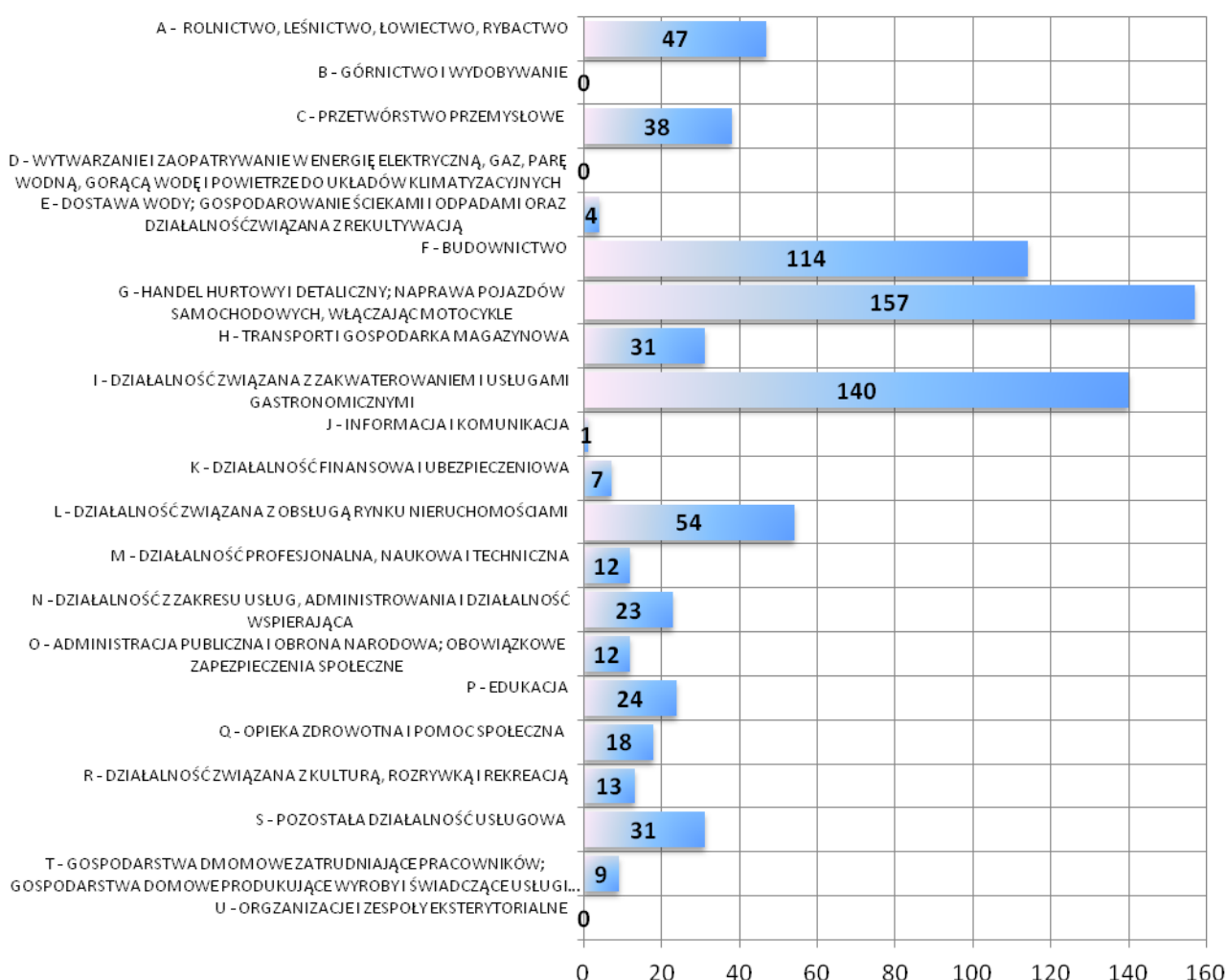
Został on powołany uchwałą Rady Gminy Darłowo Nr XX/256/2000 z dnia 29 grudnia 2000 r. do zarządzania składnikami mienia oraz prowadzenia działalności związanej z zaspokajaniem zbiorowych potrzeb mieszkańców.

Z dniem 1 stycznia 2013 roku została powołana spółka z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą „Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej” Sp. z o. o. z siedzibą w Krupach.

LOKALNA AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

W 2014r., w rejestrze Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej zarejestrowanych było 735 podmiotów gospodarczych. Z grupy tej ponad 1/5 firm była zarejestrowana w sekcji G- Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych włączając motocykle, drugą grupę pod względem liczebności stanowiły podmioty gospodarcze zarejestrowane w sekcji I- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi. W sekcji A- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo zarejestrowanych było jedynie 6,4% podmiotów. Bezrobocie rejestrowane w 2014r. wynosiło 571 osób.

LICZBA WPISÓW DO CEIDG WG SEKCJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Wykres 8. Liczba wpisów do CEIDG wg. sekcji rok 2014. (GUS)

Struktura Organizacyjna Gminy

Wspólnotę samorządową z mocy konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej tworzą mieszkańcy Gminy Darłowo. Gmina na mocy ustaw posiada osobowość prawną i wykonuje zadania publiczne w szczególności wskazane ustawą. Siedzibą organów Gminy jest Darłowo. Do zakresu działania Gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Podstawowym zadaniem Gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb jej mieszkańców. Gmina spełnia ten obowiązek przez swoje organy realizując zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, nałożone przez ustawy lub wynikające z porozumień zawartych z administracją rządową. Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym. Tworzy ją 15 radnych, których kadencja trwa 4 lata od dnia wyboru. Jej pracami kieruje przewodniczący. Decyzje podejmowane są w formie uchwał będących również przedmiotem nadzoru właściwej terytorialnie regionalnej izby obrachunkowej. Sesje Rady Gminy zwołuje Przewodniczący.

Organem wykonawczym Gminy jest Wójt. Wójt realizuje uchwały Rady Gminy oraz zadania Gminy określone przepisami prawa, ponadto kieruje bieżącymi sprawami Gminy oraz reprezentuje Gminę na zewnątrz. Wójt wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Gminy. Sposób działania i strukturę określa statut gminy Darłowo przyjęty uchwałą V/65/2003 Rady Gminy Darłowo z 15 kwietnia 2003 r., który ulegał późniejszym zmianom. Zakresy odpowiedzialności oraz obowiązki pracowników określone są w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy wprowadzonym zarządzeniem Wójta Gminy Darłowo Nr KW.120.4.2015 z dnia 27 stycznia 2015 r..

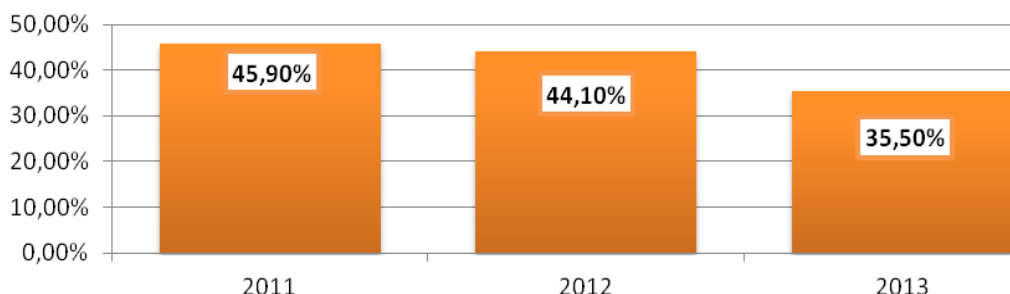
Pomoc Społeczna

Na terenie Gminy Darłowo działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który mieści się przy ul. O.D. Tynieckiego 2 w Darłowie. Jednostkę tą prowadzi Urząd Gminy Darłowo. Zadania GOPS-u wynikają z ustawy o pomocy społecznej, m.in. jego zadaniem jest koordynowanie rozwiązywania problemów społecznych w gminie. W jednostce tej zatrudnionych są 22 osoby, w tym 4 pracowników socjalnych.

W zakresie polityki społecznej na terenie gminy lub w jej najbliższym otoczeniu funkcjonują:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Przygotowania Posiłków w Bobolinie, jednostka przygotowuje posiłki dla uczniów lokalnych szkół,
- Dzienny Ośrodek Rehabilitacyjno- Terapeutyczny prowadzony przez Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Ich Rodziny i Przyjaciół,
- Poradnia Rodzinna prowadzona przez terapeutę rodzinnego realizuje opiekę indywidualną i sesje terapeutyczne,
- Dom Dziecka w Darłowie,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sławnie, prowadzone przez Stowarzyszenie AKSON, z których korzystają mieszkańcy gminy.

Udział dzieci, w Gminie Darłowo, w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zailek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku

Gospodarka

Uwarunkowania zewnętrzne gospodarki gminy

Na uwarunkowania zewnętrzne gospodarki Gminy Darłowo składają się następujące okoliczności i procesy zachodzące w:

- środowisku międzynarodowym - ogólna sytuacja społeczno - gospodarcza, kierunki i priorytety rozwoju Unii Europejskiej oraz rozmiary środków pomocowych przeznaczonych dla poszczególnych państw członkowskich,
- środowisku krajowym i regionalnym (województwo zachodniopomorskie) - polityki sektorowo branżowe oraz polityka regionalna i zagospodarowania przestrzennego,
- środowisku ekonomicznym - dynamika rozwoju gospodarczego, w tym rolnictwa i przetwórstwa rolno - spożywczego, wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
- środowisku społecznym - zmiany w stylu życia, preferencji konsumpcyjnych, form spędzania wolnego czasu, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu obywateli i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- środowisku technologicznym - procesy innowacyjne, nowe technologie, tendencje w modernizacji procesów wytwórczych,
- środowisku prawnym - podstawy ustrojowo - prawne funkcjonowania i rozwoju państwa, społeczeństwa, samorządu terytorialnego,
- środowisku ekologicznym - kierunki i priorytety działań społecznych, organizacyjnych i technicznych na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego oraz przeciwdziałania jego degradacji.

Główne zagrożenia mogące mieć istotny wpływ na skalę i tempo rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Darłowo mają charakter zewnętrzny i są poza zasięgiem kompetencji rzeczowej i terytorialnej organów gminy. Szczególnie negatywny wpływ na funkcjonowanie i dalszy rozwój gminy może mieć:

- ograniczanie wydatków z budżetu państwa na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, pomoc socjalną, edukację, kulturę i turystykę, bezpieczeństwo publiczne, a także zmniejszające się rozmiary przekazywanych do budżetów jednostek samorządu terytorialnego - dotacji i subwencji,
- brak systemowych rozwiązań w rolnictwie i przetwórstwie rolno - spożywczym gwarantujących w dłuższym okresie stabilność i opłacalność produkcji,

- niestabilne przepisy prawa,
- bariery biurokratyczne i skomplikowane procedury (czaso- i kosztochłonne) w pozyskiwaniu środków finansowych z funduszy pomocowych Unii Europejskiej. Jeśli ta niekorzystna sytuacja będzie się nadal utrzymywać, to w rezultacie na terenie Gminy pogłębiać się będą problemy społeczno-gospodarcze. Zmniejszać się będą także dochody budżetu Gminy, co przy konieczności zabezpieczenia środków finansowych na działalność bieżącą skutkować będzie ograniczaniem wydatków inwestycyjnych. W efekcie trzeba będzie odkładać w czasie realizację wielu niezbędnych inwestycji gminnych. W konsekwencji środowisko życia i pracy mieszkańców Gminy Darłowo nie będą ulegały systematycznej i odczuwalnej poprawie.

Przy obecnych niekorzystnych uwarunkowaniach zewnętrznych, tkwiących w otoczeniu Gminy Darłowo, nie jest możliwe skuteczne rozwiązywanie szeregu problemów występujących na jej terenie wyłącznie własnymi siłami, bowiem zasobność budżetu Gminy jest dalece niewystarczająca w stosunku do występujących potrzeb.

Warunki działania lokalnej gospodarki

Lokalny rynek nieruchomości

Na terenie gminy brak jest ofert rynku pierwotnego, organizacja inwestycji i ich finansowania realizowana jest przez inwestorów. Ze względu na dominującą na terenie gminy zabudowę indywidualną większość dostępnych ofert sprzedaży rynku wtórnego stanowią domy jednorodzinne. Zauważalna jest również podaż działek budowlanych i gruntów rolnych. Specjalistyczne portale internetowe oraz bazy dostępne dla pośredników nieruchomości wskazują na brak ofert najmu nieruchomości mieszkalnych oraz niewielką podaż nieruchomości służących do prowadzenia działalności gospodarczej. Najprawdopodobniej wynika to z faktu przekazywania informacji pomiędzy mieszkańcami oraz zawierania ofert bez pośredników. Określanie średnich cen oraz porównywanie do poziomu powiatu Kołobrzeskiego nie jest celowe ze względu na niewielką ilość ofert, które nie odzwierciedlają poziomu cen transakcyjnych oraz znaczny wpływ na średni poziom cen nieruchomości położonych w gminach pasa nadmorskiego.

Na terenie gminy brak jest ofert rynku pierwotnego, co wynika z dominującej na terenie gminy zabudowy indywidualnej oraz wznoszenia budynków wielolokalowych przez inwestorów zainteresowanych prowadzeniem działalności turystycznej. Ponadto wzrastający trend budowy mieszkań wakacyjnych, które są oferowane do wynajmu koncentruje się na terenie miast. Większość dostępnych ofert sprzedaży rynku wtórnego stanowią nieruchomości wykorzystywane komercyjnie, takie jak: pensjonaty lub domy jednorodzinne. Wynika to z wykorzystania warunków atrakcyjności turystycznej. Specjalistyczne portale internetowe oraz bazy dostępne dla pośredników nieruchomości wskazują na bardzo szeroką ofertę podaży nieruchomości służących do prowadzenia działalności gospodarczej. Zauważalna jest również podaż działek budowlanych, szczególnie w atrakcyjnych lokalizacjach miejscowości nadmorskich. Ich ilość oraz lokalizacja wskazuje jasno na kierunki rozwoju poszczególnych miejscowości. Brak podaży dużych działek rolnych najprawdopodobniej wynika z faktu przekazywania informacji pomiędzy mieszkańcami oraz zawierania ofert bez pośredników poprzez przedsiębiorców rolnych. W przypadku atrakcyjnych turystycznie miejscowości przyczyną braku ofert jest znaczna cena oraz dokonywanie podziału na działki siedliskowe. W sposób typowy dla gmin pasa nadmorskiego, zauważalny jest znacząco wyższy średni poziom cen nieruchomości, dotyczy to nawet nieruchomości położonych w odległości 10 km

od wybrzeża. Określanie oraz porównywanie średnich cen do poziomu powiatu sławieńskiego nie jest celowe, ze względu na niewielką ilość ofert, które nie odzwierciedlają poziomu cen transakcyjnych.

Analfabetyzm funkcjonalny

Zjawisko to polega na braku możliwości funkcjonowania w nowoczesnym społeczeństwie w wyniku braku umiejętności czytania i wykorzystywania informacji. W szczególności jest powodem znacznych trudności w nabywaniu nowych umiejętności umożliwiających funkcjonowanie na rynku pracy. Z dużą dozą prawdopodobieństwa można wskazać, że problem ten dotyka szczególnie osób długotrwale bezrobotnych. Niestety brak jest danych, które określałyby w jakim stopniu zjawisko odpowiada za brak zatrudnienia, z pewnością ma wpływ na możliwość wykonywania pracy, w związku z czym działania na rzecz jego ograniczenia winny wpływać na zmniejszanie bezrobocia.

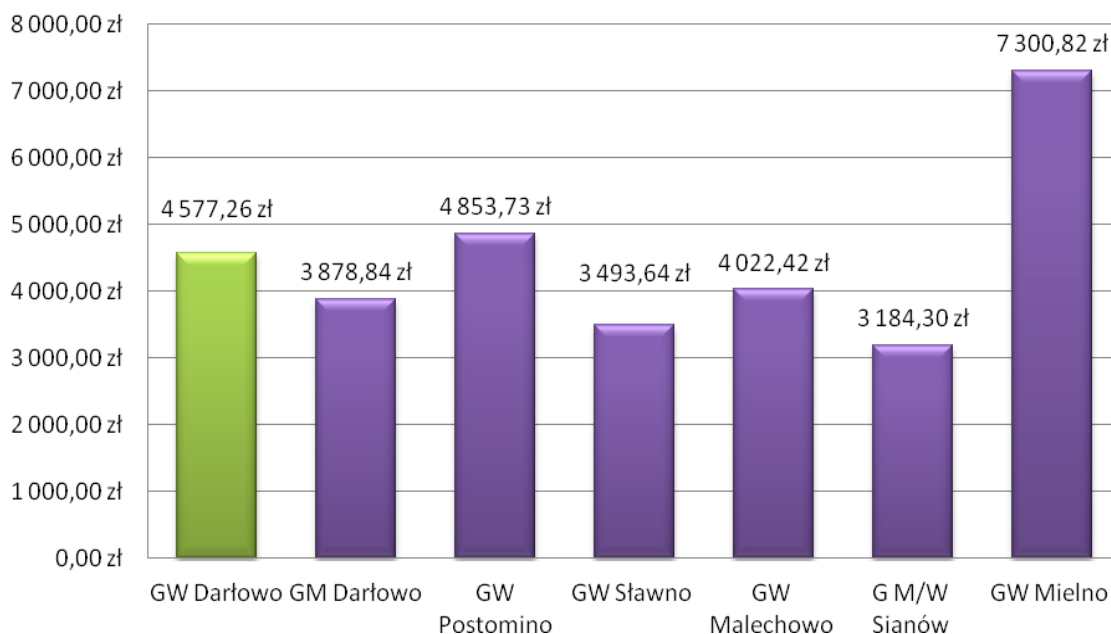
Samosterowalność

Pojęcie samosterowalności należy rozumieć w kontekście cech posiadanych przez mieszkańców gminy zdolności do samoorganizacji w wykonywaniu zadań. Cechy te mogą być rozwijane przez wychowanie i wykształcenie lub kulturę organizacji w ramach której funkcjonuje jednostka. Znaczna część zatrudnionych pracuje w branży turystycznej, która charakteryzuje się płynnością zatrudnienia, co pozwala na zmianę pracy w celu uzyskania lepszych warunków zatrudnienia. Jedną z cech sektora gospodarczego na terenie Gminy Darłowo jest fakt, iż większość przedsiębiorstw działa w sektorze usług turystycznych i są to w większości mikroprzedsiębiorstwa, w związku z powyższym należy stwierdzić, że średni poziom samosterowalności mieszkańców Gminy jest wysoki. Konstatacja ta będzie miała istotne znaczenie przy formułowaniu strategii Gminy.

Budżet i organizacja

jednostkowe koszty wykonywania usług

Wydatki na 1 mieszkańca ogółem

Wykres 9. Wydatki na jednego mieszkańca ogółem w porównaniu do gmin sąsiednich.

Według informacji GUS Bank Danych Lokalnych w roku 2014 koszty jednostkowe wykonania usług w Gminie Darłowo na jednego mieszkańca kształtowały się w następujący sposób:

- Ogólnie 4 577,26 zł
- Na oświatę i wychowanie 1 488,96 zł
- Na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego 330,64 zł

Według informacji GUS Bank Danych Lokalnych w roku 2013 koszty jednostkowe wykonania usług w Gminie Darłowo, na jednego mieszkańca kształtowały się w następujący sposób:

- ogólnie 4 122,07 zł
- na oświatę i wychowanie 1 129,58 zł
- na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego 331,33 zł.

Czytelność i jawność budżetu

Gmina Darłowo zapewnia pełną jawność budżetu dla radnych i mieszkańców, na stronie internetowej gminy zamieszczane są aktualnie:

- plany budżetu
- zmiany i aktualizacje
- sprawozdania z wykonania budżetu.

Czytelnie opisany odnośnik zapewnia każdemu mieszkańcowi łatwy dostęp do danych. Zmiany są szczegółowo opisywane i sformułowane są w jasny i przejrzysty sposób. Podczas posiedzeń rady gminy Wójt przekazuje informacje na wniosek Przewodniczącego oraz odpowiada na pytania

Radnych. Bieżąca informacja przedstawiana jest przez Skarbnika Gminy na każdym posiedzeniu Komisji Budżetu Rady Gminy.

Struktura organizacyjna gminy

Cyfryzacja urzędu

Urząd jest skomputeryzowany, wszystkie stanowiska wyposażone są w sprzęt komputerowy, który połączony jest w sieć wewnętrzną urzędu. Sieć jest zabezpieczona, rolę administratora bezpieczeństwa informacji pełni etatowy pracownik – informatyk, który odpowiedzialny jest za bieżące utrzymanie sprawności systemu. Poszczególne stanowiska posiadają pakiety programów oraz systemy operacyjne w wersjach dostarczanych wraz ze sprzętem. Urząd posiada czytelnie prowadzoną stronę internetową, która zawiera bardzo szeroki zakres informacji, utrzymanie i obsługa strony jest realizowana przez firmę zewnętrzną. Aktualizacja treści na stronie internetowej oraz BIP realizowana jest przez kilkusobową grupę pracowników urzędu. Odpowiedzialność i obowiązki odpowiadają merytorycznie stanowiskom pracy.

Zakres potrzeb w zakresie szkolenia pracowników z obsługi oprogramowania i potrzeb wymiany lub rozbudowy sprzętu lub oprogramowania nie był obiektem oceny CAF. Szkolenia z obsługi oprogramowania organizowane w odpowiedzi na bieżące potrzeby i dotyczą wybranych programów lub systemów np.: LEX - system informacji prawnej, system informacji przestrzennej. W roku 2014 za pośrednictwem elektronicznej książki podawczej wpłynęło niewiele wniosków. Niska popularność tej formy kontaktu zdaniem pracowników wynika z małej powszechności podpisu elektronicznego. Podpis elektroniczny w działalności urzędu gminy funkcjonuje dla stanowisk, które są związane z wydawaniem decyzji, sprawozdawczością lub zawieraniem umów (Wójt, Sekretarz, Skarbnik).

Bibliografia

Anon., 2015. *Sołectwa - Urząd Gminy Darłowo*. [Online]

Available at: <http://ug.darlowo.ibip.pl/public/?id=761#>

[Data uzyskania dostępu: 10 07 2015].

GDDKiA Szczecin, 2015. *www.gddkia.gov.pl*. [Online]

Available at: <https://www.gddkia.gov.pl/pl/a/4468/mapa-drog-krajowych-województwa-zachodniopomorskiego>

Główny Urząd Statystyczny, 2014. *Ludność. Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2013 r. (Stan w dniu 31 XII 2013 r.)*. Warszawa: brak nazwiska

Główny Urząd Statystyczny, 2014. *Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2014 r.*. Warszawa: brak nazwiska

Główny Urząd Statystyczny, 2015. *Główny Urząd Statystyczny / Statystyka regionalna / Jednostki terytorialne / Klasyfikacja NUTS*. [Online]

Available at: <http://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/klasyfikacja-nuts/>

[Data uzyskania dostępu: 10 7 2015].

Główny Urząd Statystyczny, 2015. *Przeglądanie TERYT (Krajowego Rejestru Urzędowego Podziału Terytorialnego Kraju)*. [Online]

Available at: <http://www.stat.gov.pl/broker/access/definitionTree.jspa>

[Data uzyskania dostępu: 10 07 2015].

KKBOF, 201. *Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Koszalińsko – KołobrzESCO - Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego*, brak miejsca: brak nazwiska

Leszek Budkowski, E. W., 2004. *Ramowy Program Rozwoju Turystyki Dorzecza Parsęty*, brak miejsca: Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty.

LGD Siła w Grupie, 2009. *Obszar Działania*. [Online]

Available at: <http://www.silawgrupie.org.pl/obszar-dzialania.html>

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoj, 2014. *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*. [Online]

Available at:

https://www.mir.gov.pl/rozwoj_regionalny/polityka_przestrzenna/kpzk/strony/koncepcja_przestrzennego_zagospodarowania_kraju.aspx

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2012. *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)*, Warszawa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Polska Akademia Nauk, 2006. *Rola małych miast w rozwoju obszarów wiejskich*. Warszawa: Wydawnictwo „Bernardinum”.

Starostwo Kołobrzeg, 2014. *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzesckiego na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018 -2021.*, brak miejsca: brak nazwiska

Urząd Gminy Darłowo, 2015. *Sołectwa - Urząd Gminy Darłowo*. [Online]
Available at: <http://ug.darlowo.ibip.pl/public/?id=761#>
[Data uzyskania dostępu: 11 7 2015].

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, 2011. *Zachodniopomorskie LGR*. [Online]
Available at: <http://www.zachodniopomorskielgr.wzp.pl/mielenska-lokalna-grupa-rybacka>

wg. Jerzy Kondracki, 2007. [Online]
Available at: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7c/Physico-Geographical_Regionalization_of_Poland.png
[Data uzyskania dostępu: 11 7 2015].

Wojciech Kłosowski, J. W., 2001. *Wyspa szans. Jak budować strategię rozwoju lokalnego*.
Wydanie I red. Bielsko-Biała: Warda & Kłosowski Consulting.

ZDP Kołobrzeg, 2014. *Strategia rozwoju dróg powiatowych*. [Online]
Available at: <http://www.zdp.kolobrzeg.pl/strategia-rozwoju-drog-powiatowych-w-latach-2005-2015>

Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, 2011. *Statut Związku*. [Online]
Available at: <http://bip.parseta.org.pl/index.php?id=76779>

Spis Wykresów

WYKRES 1. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W GMINIE DARŁOWO	22
WYKRES 2. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW NA TLE SĄSIADUJĄCYCH GMIN (GUS 2013)	535
WYKRES 3. PRZYRÓST NATURALNY W GMINIE DARŁOWO NA TLE SĄSIEDNICH GMIN (GUS 2014)	546
WYKRES 4. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA NA 1 KM ² (GUS 2014)	546
WYKRES 5. DOCHÓD NA 1-GO MIESZKAŃCĄ W PORÓWNIANIU Z SĄSIEDNIMI GMINAMI	568
WYKRES 6. WYDATKI NA EDUKACJĘ NA JEDNEGO MIESZKAŃCĄ W PORÓWNIANIU Z GMINAMI SĄSIADUJĄCYMI (2013)	580
WYKRES 7. LICZBA WPISÓW DO CEIDG WG. SEKCJI ROK 2014. (GUS)	613
WYKRES 8. WYDATKI NA JEDNEGO MIESZKAŃCĄ OGÓŁEM W PORÓWNIANIU DO GMIN SĄSIEDNICH.	668

Spis rysunków

RYSUNEK 1. POŁOŻENIE GMINY WIEJSKIEJ DARŁOWO NA OBSZARZE UNII EUROPEJSKIEJ.	31
RYSUNEK 2. LOKALIZACJA GMINY WIEJSKIEJ DARŁOWO NA TLE MAPY REGIONÓW FIZYCZNOGEOGRAFICZNYCH POLSKI (WG. JERZY KONDRACKI, 2007)	32
RYSUNEK 3. LOKALIZACJA GMINY DARŁOWO W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM.	33
RYSUNEK 4. POWIAT SŁAWIEŃSKI.	35
RYSUNEK 5. PIĘRSZCIE ODDZIAŁYWANIA PRZESTRZENNEGO ZEWNĘTRZNEGO - ROZPRASZAJĄCEGO.	40
RYSUNEK 7. FUNKCJONALNE OBSZARY MIEJSKIE (MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU, 2014)	42
RYSUNEK 6. MIEJSKIE I WIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE	414
RYSUNEK 8. DOJAZDY DO PRACY NAJEMNEJ. (MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJ, 2014) (MINISTERSTWO ROZWOJU REGIONALNEGO, 2012)	42
RYSUNEK 9. POZYCJA KONKURENCYJNA GMINY WIEJSKIEJ DARŁOWO NA PODSTAWIE WARTOŚCI WSPÓŁCZYNNIKA KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARCZEJ SĄSIEDNICH GMIN.	43
RYSUNEK 10. DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA GMINY DARŁOWO	446

RYSUNEK 11. WIELKOŚĆ ROCZNYCH OPADÓW (2003)	457
RYSUNEK 12. PODZIAŁ TERYTORIUM POLSKI NA STREFY KLIMATYCZNE. NA PODSTAWIE PN-EN 12831:2006.....	457
RYSUNEK 13. ŚREDNIE NASŁONECZNIENIE W POLSCE.....	468
RYSUNEK 14. MAPY DRÓG KRAJOWYCH WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO (GDDKIA SZCZECIN, 2015)	480
RYSUNEK 15. OBSZARY WPŁYWAJĄCE NA JAKOŚĆ ŻYCIA.	27

Spis Tabel

TABELA 1. MIEJSCOWOŚCI GMINY DARŁOWO WG TERYT 2015	34
TABELA 2. KLASYFIKACJA NUTS OBSZARU GMINY DARŁOWO PODREGION KOSZALIŃSKI (<i>WYKAZ JEDNOSTEK NUTS W POLSCE WEDŁUG REWIZJI NUTS 2013, OBOWIĄZUJĄCEJ OD 1 STYCZNIA 2015 R.</i>).....	35
TABELA 3. TABELA ODLEGŁOŚCI OD SIEDZIBY URZĘDU GMINY DO MIEJSCOWOŚCI W GMINIE W. DARŁOWO.....	38
TABELA 4. MIEJSCOWOŚCI ZNAJDUJĄCE SIĘ W STREFIE I ZEWNĘTRZNEGO OBSZARU ROZPRASZAJĄCEGO.....	40
TABELA 5. MIEJSCOWOŚCI ZNAJDUJĄCE SIĘ W STREFIE II ZEWNĘTRZNEGO OBSZARU ROZPRASZAJĄCEGO.....	40
TABELA 6. MIEJSCOWOŚCI ZNAJDUJĄCE SIĘ W STREFIE III ZEWNĘTRZNEGO OBSZARU ROZPRASZAJĄCEGO	41
TABELA 7. TABELA WYBRANYCH PARAMETRÓW STATYSTYCZNYCH GMIN, KONKURENTÓW WRAZ Z WYLICZONĄ WARTOŚCIĄ WSPÓŁCZYNNIKA KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARCZEJ GMIN.	43
TABELA 8. STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENÓW.	502
TABELA 9. WARTOŚĆ WSPÓŁCZYNNIKA ZASTĄPIENIA WZ NA TLE SĄSIEDNICH GMIN.....	545
TABELA 10. DZIAŁANIA SAMORZĄDU NA POZIOM JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.....	557
TABELA 11. WYKAZ PLACÓWEK EDUKACYJNYCH W GMINIE DARŁOWO	580